

2014

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΣΤΟΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ

ΜΑΤΘΑΙΑΚΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

A.M.: 8325

ΜΠΟΥΜΠΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

A.M.: 8030

ΜΙΧΕΛΙΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ-ΙΩΑΝΝΗΣ

A.M.: 6870

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ 5-6

1. ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....σελ 7-8

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 3562/1956.....σελ 8-11

ΝΟΜΟΣ 1386/1983.....σελ 11-13

ΝΟΜΟΣ 1892/1990.....σελ 13-15

ΝΟΜΟΣ 3588/2007 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗΣ σελ 15-21

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Ν.4013/2011

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ.....σελ 22-24

ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ.....σελ 24-30

ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ.....σελ 30-34

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ...σελ 34-38

ΑΠΟΦΥΓΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ.....σελ 38-40

ΟΦΕΙΛΕΤΗΣ – ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ.....σελ 40-41

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ.....σελ 42-43

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ.....σελ 43-45

ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ.....σελ 46-48

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ.....σελ 48-51

**3. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΟΝ Ν. 4072/2012.....σελ 52-55**

**4. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ
ΠΡΟ – ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ.....σελ 56-60**

**5. ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ.σελ 61-67**

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....σελ 68-69

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....σελ 70

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η άτακτη χρεοκοπία και η πτώχευση μιας επιχείρησης έχει απρόβλεπτες συνέπειες. Η πολιτεία στην προσπάθεια να καθορίσει την διαδικασία της πτώχευσης ψήφισε το 2007 τον πτωχευτικό κώδικα. Στον κώδικα αναφέρονται όλες οι προϋποθέσεις υπαγωγής σε καθεστώς πτώχευσης, τα βήματα και τα όργανα που συμμετέχουν στην διαδικασία, οι συνθήκες υπαγωγής ή απόρριψης και οι συνέπειες της κάθε απόφασης αντίστοιχα, κ.ά..

Συχνά ωστόσο, μια υπερχρεωμένη επιχείρηση μπορεί μέσω αναδιοργάνωσης να καταστεί βιώσιμη ξανά. Η διάσωση μιας επιχείρησης από το κλείσιμο σίγουρα έχει πολλές θετικές συνέπειες τόσο προς τους άμεσα εμπλεκόμενους (προμηθευτές, πιστωτές, εργαζόμενους, κλπ.) όσο και προς το ευρύτερο σύνολο γενικά. Η διαπίστωση αυτή οδήγησε το Ελληνικό κράτος από πολύ να θεσμοθετήσει διαδικασίες εξυγίανσης των επιχειρήσεων.

Ο πρώτος νόμος που αναφέρεται στην εξυγίανση των επιχειρήσεων είναι το νομοθετικό διάταγμα 3562 του 1956. Αργότερα υπήρξε ο νόμος 1386 του 1983, ο νόμος 1892 του 1990 και φυσικά ο πτωχευτικός κώδικας, νόμος 3588 του 2007, που αναφέρει την διαδικασία συνδιαλλαγής και του σχεδίου αναδιοργάνωσης.

Ο νεότερος νόμος που αναφέρεται σε διαδικασία εξυγίανσης είναι ο 4013 του 2011, ο οποίος δέχτηκε αργότερα κάποιες τροποποιήσεις με τον 4072 του 2012. Ο 4013 αναφέρεται στην διαδικασία εξυγίανσης και καθορίζει όλες παραμέτρους της. Ορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύουν ώστε το δικαστήριο να αποδεχτεί το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, τον ρόλο του μεσολαβητή, τα προληπτικά μέτρα που μπορεί να διατάξει το δικαστήριο, την συνέλευση των πιστωτών και την διαδικασία κατάληξης σε τελική συμφωνία, τους όρους εγκυρότητας αυτής, την επικύρωση ή απόρριψη της από το δικαστήριο και τις συνέπειες κάθε περίπτωσης.

Τα στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν για τις αιτήσεις υπαγωγής στην διαδικασία εξυγίανσης του ν. 4013/2011 και τα αποτελέσματα αυτών όσο αφορά το άνοιγμα της διαδικασίας δεν είναι ιδιαίτερα ξεκάθαρα. Αρκετές είναι οι αιτήσεις έχουν απορριφτεί ή ακυρωθεί, ωστόσο υπάρχει και μεγάλος αριθμός αιτήσεων των οποίων εκκρεμεί ακόμα η εκδίκαση τους.

Summary

The disorderly bankruptcy and the failure of a company has unforeseen consequences. The state in an attempt to determine the situation of the bankruptcy, voted in 2007, the Bankruptcy Code. In this code are referred all the conditions of entry in regime of bankruptcy, the steps and the institutions which participate in the process, the conditions of entry or dismissal and the consequences of every decision respectively, etc.

However, a heavily indebted company can -via reorganization- become sustainable again. The rescue of a company from closing down, definitely has many positive consequences both to the directly involved (suppliers, creditors, employees, etc.) and to the broader set in general.

The first law which referred to the resolution of companies is the legislative decree 3562 of 1956. Later there was the law 1386 of 1983, the law 1892 of 1990 and of course the Bankruptcy Code, law 3588 of 2007, which mentions the conciliation procedure and the plan of reorganization.

The newest law which referred to the resolution procedure is the 4013 of 2011, which suffered some modifications with the law 4072 of 2012. The 4013 is referring to the process of resolution and determines all the parameters. It defines the conditions to be applied, so the court will accept the opening of the process, the role of the mediator, the precautionary measures which the court can order, the assembly of the creditors and the process of conclusion to the final agreement, the conditions of its validity, the confirmation or the rejection of it from the court and the consequences of every occasion.

The statistics that are there for the applications of entry to the resolution procedure of law 4013/2011 and their results for the opening of the process are not very clear. There are many applications that have been rejected or dismissed, however there is a big number of applications that their decision is still pending.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πορεία που ακολουθεί η ανθρώπινη ζωή, από την γέννηση του ατόμου μέχρι το θάνατο του, μπορεί να παρομοιαστεί με την πορεία που ακολουθεί μια επιχείρηση από την ίδρυση της μέχρι την διάλυση της. Οι λόγοι που μπορούν να οδηγήσουν στην διάλυση μιας επιχείρησης είναι πολλοί. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η περάτωση του σκοπού ίδρυσης της επιχείρησης, η συνταξιοδότηση του επιχειρηματία, ο θάνατος του επιχειρηματία, κ.ά.

Τα παραδείγματα που αναφέρονται παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι οδηγούν στην διάλυση της επιχείρησης από «φυσικά» αίτια. Υπάρχουν ωστόσο και περιπτώσεις όπου η διάλυση μιας επιχείρησης οφείλετε σε λανθασμένες επιλογές του επιχειρηματία, λανθασμένες επιλογές του διαχειριστή, ακόμα και σε εξωγενείς παράγοντες όπως βίαιη αρνητική μεταβολή του οικονομικού κλίματος, κ.ά.. Στις περιπτώσεις αυτές, η διάλυση της επιχείρησης συνήθως επέρχεται μέσα από την διαδικασία της πτώχευσης.

Η πτώχευση μιας επιχείρησης επηρεάζει αρνητικά το σύνολο του περιβάλλοντος της (προσωπικό, προμηθευτές, πελάτες, κράτος, κ.ά.). Συνεπώς, η προσπάθεια διάσωσης μιας επιχείρησης που οδηγείται στην διάλυση παρότι έχει τις προοπτικές να καταστεί βιώσιμη είναι προς το συμφέρον όλων. Το στοιχείο αυτό ήταν που οδήγησε την πολιτεία να ορίσει με νόμο του Κράτους μια διαδικασία για την προσπάθεια αποφυγής της πτώχευσης και την προσπάθεια διάσωσης της επιχείρησης.

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει το νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την διαδικασία διάσωσης μιας επιχείρησης. Συγκεκριμένα, η εργασία εξετάζει την διαδικασία εξυγίανσης όπως αυτή ορίστηκε από τον νόμο 4013/2011 και αντικατέστησε το έκτο κεφάλαιο του πτωχευτικού κώδικα (ν. 3588/2007).

Όσον αφορά τη δομή της εργασίας, αρχικά πραγματοποιείται μια σχετική ιστορική αναδρομή στο νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την εξυγίανση των

επιχειρήσεων από το 1956 και το νόμο 3562 μέχρι την ψήφιση του νόμου 4013/2011.

Έπειτα, επισημαίνονται εν συντομία τα κυριότερα σημεία της διαδικασίας συνδιαλλαγής όπως αυτή αναφέρεται στο νόμο 3588/2007 πριν την αντικατάσταση του από το νόμο 4013/2011.

Στο κυρίως μέρος της εργασίας πραγματοποιείται αναλυτική μελέτη των άρθρων του νόμου 4013/2011 τα οποία αναφέρονται στην διαδικασία εξυγίανσης. Παρουσιάζεται όλη η απαιτούμενη διαδικασία, από την κατάθεση του αιτήματος υπαγωγής, τις προϋποθέσεις υπαγωγής, το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, μέχρι την επικύρωση ή την απόρριψη της συμφωνίας εξυγίανσης και τις συνέπειες αυτών. Επίσης, γίνεται αναλυτική αναφορά των τροποποιήσεων που επήλθαν σε κάποια άρθρα του νόμου 4013/2011 σχετικά με την διαδικασία εξυγίανσης από τον νόμο 4072/2012.

Παράλληλα με την μελέτη των άρθρων του νόμου 4013 του 2011, για την καλύτερη κατανόηση της διαδικασίας εξυγίανσης, παρουσιάζονται και σχετικές δικαστικές αποφάσεις.

Στη συνέχεια πραγματοποιείται αναφορά των σημαντικότερων διαφορών ανάμεσα στην διαδικασία συνδιαλλαγής και στην διαδικασία εξυγίανσης όπως αυτή τροποποιήθηκε με τον νόμο 4072 του 2012.

Τέλος παραθέτονται κάποια στατιστικά στοιχεία από διάφορα Πρωτοδικεία της Ελλάδας σχετικά με τον αριθμό των αιτήσεων υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης και τα αποτελέσματα αυτών κατά το έτος 2012.

1. ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η Ελλάδα την περίοδο αυτή που διανύομαι βρίσκεται στη δύνη της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών, η οποία ξεκίνησε από το 2008 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Οι συνέπειες από την συνεχιζόμενη ύφεση είναι εμφανείς σε κάθε πτυχή της οικονομίας αλλά και της κοινωνίας γενικότερα. Η έλλειψη ρευστότητας και το αρνητικό οικονομικό κλίμα έχουν οδηγήσει πολλές επιχειρήσεις αλλά και νοικοκυριά σε αδυναμία ικανοποίησης των υποχρεώσεων τους¹.

Η παραπάνω αδυναμία ανταπόκρισης στις συνεχώς αυξανόμενες υποχρεώσεις λειτουργεί ως μοχλός ώθησης προς την χρεοκοπία και την πτώχευση. Όπως αναφέρεται στο πρώτο κιάλας άρθρο του πτωχευτικού κώδικα (νόμος 3588/2007), σκοπός της πτώχευσης είναι η ικανοποίηση των πιστωτών του οφειλέτη με κάθε πρόσφορο τρόπο. Ως πρόσφορος τρόπος λογίζεται είτε η πώληση των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, είτε η αναδιοργάνωση - διάσωση της επιχείρησης και η εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων της είτε συνδυασμός των δύο².

Υπάρχουν δύο βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να μπορεί κάποιος να κηρυχθεί σε πτώχευση. Πρώτον, θα πρέπει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο να έχει την πτωχευτική ικανότητα (ιδιότητα). Η πτωχευτική ικανότητα εξ ορισμού φέρεται από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει την εμπορική ιδιότητα³. Η δεύτερη βασική προϋπόθεση είναι ο οφειλέτης να μην μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο νόμο, ο οφειλέτης θα πρέπει να «αδυνατεί να εκπληρώνει τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του κατά τρόπο γενικό και μόνιμο (παύση πληρωμών). Δεν αποτελούν

---

¹ Λιόκου Βασιλική, (2012), «Εξυγίανση των επιχειρήσεων με βάση το άρθρο 99 του νέου πτωχευτικού κώδικα», διπλ. εργασία, σελ. 4

² Άρθρο 1 του νόμου 3588/2007 (Πτωχευτικός κώδικας)

³ Άρθρο 2, παρ. 1&2 του νόμου 3588/2007 (Πτωχευτικός κώδικας)

εκπλήρωση των υποχρεώσεων οι πληρωμές που γίνονται με δόλια ή καταστρεπτικά μέσα.»⁴.

Επειδή όμως η χρεοκοπία και η πτώχευση ενός προσώπου είτε φυσικό είναι αυτό είτε νομικό έχει μεγάλο εύρος επιρροής, η πολιτεία έχει ορίσει με σαφήνεια τις διαδικασίες που ακολουθούνται σε τέτοιες περιπτώσεις. Διαδικασίες τέτοιες ώστε να υπάρχει η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ικανοποίηση όλων των εμπλεκόμενων.

Η εκποίηση του ενεργητικού μιας επιχείρησης για την ικανοποίηση των υποχρεώσεων της και η μετέπειτα παύση των εργασιών της θα πρέπει ωστόσο να αποτελεί την έσχατη λύση. Εφόσον υπάρχει η προοπτική μια υπερχρεωμένη επιχείρηση να καταστεί βιώσιμη μέσα από την αναδιοργάνωση της, σκοπός θα πρέπει να είναι η διάσωση αυτής.

Τα οφέλη που προκύπτουν από την διάσωση έναντι της διάλυσης μιας επιχείρησης είναι πολλαπλά. Κερδισμένοι πέρα από τον οφειλέτη προκύπτουν οι διάφοροι χρηματοδότες, οι προμηθευτές και οι εργαζόμενοι, αλλά και σε γενικότερο πλαίσιο η εθνική οικονομία. Η σπουδαιότητα που ενέχει η εξυγίανση μιας επιχείρησης έγινε γρήγορα αντιληπτή οδηγώντας την πολιτεία στη θέσπιση σχετικής νομοθεσίας.

Ο νόμος 4013 του 2011 είναι ο τελευταίος που ψηφίστηκε και αναφέρεται στη διαδικασία εξυγίανσης, ωστόσο πριν από αυτόν υπάρχουν αρκετά παλαιότερα νομοθετήματα. Τα κυριότερα από αυτά τα νομοθετήματα τα οποία και παρουσιάζονται περιληπτικά στην συνέχεια είναι το Νομοθετικό Διάταγμα 3562 του 1956, ο Νόμος 1386 του 1983, ο Νόμος 1892 του 1990 και φυσικά ο Νόμος 3588 του 2007 (Πτωχευτικός Κώδικας)⁵.

---

⁴ Άρθρο 3, παρ. 1 του νόμου 3588/2007 (Πτωχευτικός κώδικας)

⁵ Λιόκου Βασιλική, (2012), «Εξυγίανση των επιχειρήσεων με βάση το άρθρο 99 του νέου πτωχευτικού κώδικα», διπλ. εργασία, σελ. 5-7

Νομοθετικό Διάταγμα 3562/1956:

Όπως ειπώθηκε και παραπάνω, η αξία εξυγίανσης μιας υπερχρεωμένης επιχείρησης έγινε από πολύ νωρίς αντιληπτή. Το νομοθετικό διάταγμα 3562 του 1956 με τίτλο «Περί υπαγωγής Ανωνύμων Εταιρειών υπό την διοίκησιν και διαχείρισιν των πιστωτών και θέσεων αυτών υπό ειδικήν εκκαθάρισιν.» ήταν το πρώτο νομοθέτημα που ουσιαστικά εισήγαγε την ιδέα της εξυγίανσης στο Ελληνικό δίκαιο.

Σύμφωνα με το διάταγμα αυτό, οι ανώνυμες εταιρείες που είχαν περιπέσει σε παύση πληρωμών μπορούσαν για να αποφύγουν την υπαγωγή σε καθεστώς πτώχευσης να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο επιλογές⁶:

- A. Να τεθούν υπό την διαχείριση των πιστωτών
- B. Να τεθούν σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης

Για να επέλθει μια από τις δύο παραπάνω λύσεις, έπρεπε πέρα από την παύση πληρωμών της εταιρείας να κατατεθεί αίτηση στο αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο από αντιπροσωπεία των πιστωτών η οποία αντιπροσώπευε τουλάχιστον τα τρία πέμπτα του συνόλου των υποχρεώσεων της εταιρείας. Μετά την υποβολή της αίτησης, σχηματιζόταν ειδική επιτροπή η οποία λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων την γενικότερη οικονομική κατάσταση, τις πιθανότητες βιωσιμότητας της εταιρείας, την επιρροή της εταιρείας σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο και το προσφερόμενο κεφάλαιο των πιστωτών αποφαινόταν σχετικά με την αίτηση.

Στο διάστημα μέχρι την έκδοση απόφασης, διοριζόταν διαχειριστής για την προσωρινή διαχείριση της εταιρείας. Ο διαχειριστής προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την σύνταξη απογραφής και ισολογισμού της εταιρείας όσο αλλά και καταγραφής των υποχρεώσεων αυτής. Παράλληλα, είχε την δικαιοδοσία να πάρει αποφάσεις που κρίνονταν προς το συμφέρον της εταιρείας και την διαφύλαξη της περιουσίας της.

---

⁶ Άρθρο 1 του νομοθετικού διατάγματος 3562/1956

Το δικαστήριο έπρεπε σε σύντομο σχετικά διάστημα να καταλήξει σε μια απόφαση. Εάν η απόφαση ήταν υπέρ της διαχείρισης της εταιρείας από την συνέλευση των πιστωτών, τότε όλες οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης των μετόχων της εταιρείας μεταφέρονται στην συνέλευση των πιστωτών. Έπειτα, η συνέλευση των πιστωτών με πλειοψηφία τρία πέμπτα του συνόλου των υποχρεώσεων μπορούσε να αποφασίσει για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Μετά την πάροδο τριών χρόνων από την υπαγωγή της εταιρείας υπό την διαχείριση των πιστωτών, η συνέλευση των πιστωτών μπορούσε να αποφασίσει να οδηγήσει την εταιρεία είτε σε διάλυση είτε σε ειδική εκκαθάριση.

Εφόσον η εταιρεία κατέληγε σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, είτε λόγω της αρχικής απόφασης του δικαστηρίου είτε λόγω απόφασης της συνέλευσης των πιστωτών, η διαχείριση της βρισκόταν στα χέρια του διορισμένου από το δικαστήριο διαχειριστή. Στις υποχρεώσεις του διαχειριστή ήταν η σύνταξη έκθεσης που να περιγράφει με πληρότητα και σαφήνεια όλα τα εκποιούμενα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας. Η τιμή εκκίνησης του πλειστηριασμού οριζόταν με απόφαση του Προέδρου των Πρωτοδικών. Η συνδρομή εμπειρογνώμονα για τον καθορισμό της τιμής εκκίνησης ήταν στην διακριτική ευχέρεια του Προέδρου των Πρωτοδικών. Σε περίπτωση που δεν υπήρχε προσφορά που να καλύπτει την τιμή εκκίνησης, επαναλαμβανόταν η διαδικασία σε διάστημα μεταξύ τριάντα και πενήντα ημερών με ορισμό νέας χαμηλότερης τιμής εκκίνησης. Ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών όριζε το πόσο χαμηλότερη θα είναι η τιμή ωστόσο η μείωση έπρεπε να είναι μεταξύ δέκα και είκοσι τοις εκατό.

Σε κάθε περίπτωση, σκοπός της διαδικασίας ήταν να αποφύγει η εταιρεία την άτακτη χρεοκοπία και πτώχευση. Είτε μέσω της ειδικής εκκαθάρισης είτε μέσω της μεταφοράς της εταιρείας υπό τον έλεγχο της συνέλευσης των πιστωτών, απώτερος στόχος ήταν να ικανοποιηθούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι υποχρεώσεις της εταιρείας και εφόσον είναι εφικτό η εταιρεία να καταστεί βιώσιμη ξανά.

Το παρόν νομοθετικό διάταγμα το οποίο είναι και το πρώτο που εισάγει την διαδικασία εξυγίανσης, αναγνωρίζει τον βασικό ρόλο των πιστωτών σε μια

υπερχρεωμένη επιχείρηση. Αναγνωρίζει ότι πρόκειται για τους πρώτους θιγόμενους από την υπαγωγή της επιχείρησης σε καθεστώς πτώχευσης και για το λόγο αυτόν τους δίδει και το δικαίωμα να διεκδικήσουν την διοίκηση της επιχείρησης και τους επιτρέπει να αποφασίσουν οι ίδιοι για τον καλύτερο τρόπο ικανοποίησης τους. Παρά το γεγονός ότι το διάταγμα αυτό αναφέρεται μόνο σε ανώνυμες εταιρείες ωστόσο δημιουργεί ένα πρωταρχικό πλαίσιο για την κατεύθυνση στην οποία πρέπει να κινηθεί η διαδικασία εξυγίανσης και τους τρόπους με τους οποίους θα λειτουργήσει.

Νόμος 1386/1983:

Μετά το 1956, ο δεύτερος νόμος που αναφέρεται ουσιαστικά στην διαδικασία εξυγίανσης των επιχειρήσεων είναι ο νόμος 1386 του 1983. Με το νόμο αυτό θεσμοθετείται η ίδρυση του Οργανισμού Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ). Ο ΟΑΕ είναι ένας κρατικός οργανισμός που στόχο είχε όπως αναφερόταν στο νόμο:

- i. Την οικονομική εξυγίανση επιχειρήσεων
- ii. Την εισαγωγή και εφαρμογή ξένης τεχνολογίας
- iii. Την ανάπτυξη της εγχώριας τεχνολογίας
- iv. Την ίδρυση και εκμετάλλευση κοινωνικοποιημένων ή μικτής οικονομίας επιχειρήσεις

Στις δυνατότητες του ΟΑΕ για την επίτευξη των στόχων του ήταν:

- i. Ανάλυση διοίκησης των υπό εξυγίανση επιχειρήσεων
- ii. Συμμετοχή στο κεφάλαιο υπαρχουσών ή υπό ίδρυση εταιρειών

- iii. Χορήγηση δανείων στις επιχειρήσεις που συμμετέχει
- iv. Έκδοση ομολογιακών δανείων
- v. Απόκτηση ομολογιών του Κράτους ή επιχειρήσεων
- vi. Μεταβίβαση μετοχών σε εργαζομένους, Ν.Π.Δ.Δ., κ.ά.
- vii. Σύναψη δανείων

Οι προϋποθέσεις για να υπαχθεί μια επιχείρηση στο νόμο αυτό ήταν:

1. Να έχει προχωρήσει σε παύση πληρωμών
2. Να έχει αναστείλει ή διακόψει την λειτουργία της για οικονομικούς λόγους
3. Να έχει τεθεί υπό τη διαχείριση των πιστωτών της
4. Οι υποχρεώσεις της να είναι πενταπλάσιες του εταιρικού της κεφαλαίου
5. Να έχει ενδιαφέρον για την Εθνική Άμυνα ή για την αξιοποίηση πηγών εθνικού πλούτου

Η διαδικασία υπαγωγής στο νόμο αυτό απαιτούσε την υποβολή αίτησης είτε από την επιχείρηση, είτε από τους πιστωτές της, είτε από τράπεζα ή ΝΠΔΔ που είχε ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις από την επιχείρηση. Η αίτηση υποβαλλόταν στη Γραμματεία Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων και διαβιβαζόταν στη Γνωμοδοτική Επιτροπή για να γνωμοδοτήσει στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Εφόσον πληρούνταν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την υπαγωγή της επιχείρησης στο νόμο, ο υπουργός οικονομικών δύναται να αποφασίσει:

α) την ανάληψη της διοίκησης της εταιρείας από τον Οργανισμό Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ),

β) την ρύθμιση των εταιρικών υποχρεώσεων έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της εταιρείας και

γ) την ειδική εκκαθάριση αυτής σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στο αντίστοιχο άρθρο 9⁷ του νόμου 1386/1983.

Οι διατάξεις του νόμου 1386 του 1983 δεν έγινε ιδιαίτερα αποδεκτές καθώς θεωρήθηκε ότι η συμμετοχή και εμπλοκή του κράτους ήταν ιδιαίτερα μεγάλη. Η κοινωνία βλέποντας ότι η διοίκηση της επιχείρησης που υπαγόταν στο νόμο περνάει σε ένα κρατικό οργανισμό, θεώρησε ότι ουσιαστικά η επιχείρηση μετατρέπεται σε κρατική. Η διαδικασία αυτή θεωρήθηκε ότι οδηγεί σε μεγάλη παρεμβολή του κράτους στην ελεύθερη αγορά και γενικά σε έντονο κρατικό παρεμβατισμό. Συνέπεια όλων αυτών ήταν ο ν. 1386/1983 να περάσει σιγά - σιγά σε αχρηστία. Μάλιστα, με την απόφαση 10970/918 του υπουργού οικονομικών και ανάπτυξης το 2000, διορίστηκε εκκαθαριστής για την εκκαθάριση και λύση του ΟΑΕ.

Νόμος 1892/1990:

Ο νόμος 1386/1983 όπως ειπώθηκε και παραπάνω δεν έγινε ιδιαίτερα αποδεκτός. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα γρήγορα να δεχτεί πολλές τροποποιήσεις. Η σημαντικότερη τροποποίηση επήλθε με τον νόμο 1892 του 1990 και συγκεκριμένα με το τέταρτο κεφάλαιο του νόμου το οποίο αναφέρεται στις προβληματικές και υπερχρεωμένες επιχειρήσεις.

---

⁷ Άρθρο 7 του νόμου 1386/1983

Ο 1892/1990 κινείται σε αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με τον νόμο 1386/1983 όσον αφορά την συμμετοχή του κράτους στην εξυγίανση μιας προβληματικής επιχείρησης. Οι απαιτούμενες προϋποθέσεις ώστε να μπορεί να υπαχθεί μια επιχείρηση στο νόμο αυτό είναι οι ίδιες με αυτές του νόμου 1386/1983 πλην της τελευταίας περί αξιοποίησης εθνικών πόρων και Εθνικής Άμυνας. Ωστόσο οι επιλογές που δίδονται εδώ για την εξυγίανση της επιχείρησης είναι δύο, ή η συμφωνία των πιστωτών της ή η ειδική εκκαθάριση.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, εφόσον επέλθει συμφωνία μεταξύ των πιστωτών της επιχείρησης, η συμφωνία αυτή είναι δεσμευτική και για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα αλλά και για τους δημόσιους οργανισμούς και φορείς. Επίσης, η συμφωνία των πιστωτών ισχύει και δεσμεύει και τους πιστωτές οι οποίοι είτε δεν συμμετείχαν καθόλου στην λήψη της απόφασης είτε ήταν αντίθετοι και δεν συμμερίστηκαν την συγκεκριμένη συμφωνία.

Οι προϋποθέσεις οι οποίες έπρεπε να ισχύουν ώστε η συμφωνία των πιστωτών να είναι νόμιμη και έγκυρη αναφέρονται στο άρθρο 44 του 1892/1990. Συγκεκριμένα τα κριτήρια που έπρεπε να ικανοποιούνται είναι:

- i. οι πιστωτές οι οποίοι αποδέχονται την συμφωνία να έχουν έναντι της επιχείρησης απαιτήσεις οι οποίες αντιστοιχούν τουλάχιστον στο εξήντα τοις εκατό (60%) των συνολικών απαιτήσεων έναντι της επιχείρησης.
- ii. εφόσον υπάρχουν απαιτήσεις οι οποίες έχουν εμπράγματα ασφάλεια τότε οι πιστωτές που αποδέχονται την συμφωνία πρέπει να εκπροσωπούν το σαράντα τοις εκατό (40%) των εμπράγματων ασφαλισμένων απαιτήσεων έναντι της επιχείρησης

- iii. η συμφωνία να γίνει δεκτή και από τους μετόχους ή τους εταίρους που κατέχουν την πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα της επιχείρησης
- iv. η συμφωνία να επικυρωθεί από το εφετείο της έδρας της επιχείρησης

Το δικαστήριο πριν επικυρώσει την συμφωνία εκτός από τον έλεγχο των παραπάνω προαπαιτούμενων εξέταζε ένα ακόμα στοιχείο. Το στοιχείο αυτό ήταν να μην είχε προχωρήσει η επιχείρηση σε πώληση κάποιου περιουσιακού της αντικειμένου το οποίο ήταν βασικό εργαλείο στην παραγωγική διαδικασία.

Ο νόμος 1892/1990 ουσιαστικά αποτέλεσε την αποκρατικοποίηση της διαδικασίας εξυγίανσης. Ο κυρίαρχος ρόλος για την επίτευξη μιας συμφωνίας εξυγίανσης μεταφερόταν πλέον στους πιστωτές ενώ η συμμετοχή του κράτους μειωνόταν κατακόρυφα. Οι παλιές διατάξεις του ν. 1386/1983 ίσχυαν μόνο για τις επιχειρήσεις που είχαν υπαχθεί ήδη στο νόμο αυτόν. Επίσης και ο ΟΑΕ συνέχισε να λειτουργεί και να έχει αρμοδιότητες μόνο για τις επιχειρήσεις που είχαν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1386/1983.

Νόμος 3588/2007 - Διαδικασία Συνδιαλλαγής:

Η διάσωση μιας υπερχρεωμένης επιχείρησης όπως είδαμε μέχρι τώρα απασχόλησε την πολιτεία από πολύ νωρίς. Οι νόμοι που αναφέρθηκαν παραπάνω το καθιστούν αυτό εμφανές. Ωστόσο ο πιο σύγχρονος νόμος, μέχρι την ψήφιση του 4013 το 2011, σχετικά με το θέμα της εξυγίανσης των επιχειρήσεων είναι ο νόμος 3588 του 2007, ο πτωχευτικός κώδικας δηλαδή. Στο έκτο κεφάλαιο του πτωχευτικού κώδικα και συγκεκριμένα με το άρθρο 99 εισάγεται η έννοια της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Ο σκοπός της διαδικασίας συνδιαλλαγής δεν ήταν άλλος από την αναδιοργάνωση μιας επιχείρησης και την μετατροπή της σε βιώσιμη ξανά⁸. Ωστόσο σε σχέση με τις παλαιότερες σχετικές διατάξεις υπάρχουν κάποιες σημαντικές

---

⁸ Τσοπέη Ελένη, (2011), «Η διαδικασία συνδιαλλαγής του Νέου Πτωχευτικού Κώδικα ως μετεξέλιξη των προϊσχυόντων άρθρων 44-45 Ν. 1892/1990», διπλ. εργασία, σελ. 36

διαφορές. Το πρώτο βασικό στοιχείο που μεταβάλλεται με την διαδικασία συνδιαλλαγής σε σχέση με τις παλαιότερες διατάξεις είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις ώστε να υποβληθεί αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Σύμφωνα λοιπόν με τον νόμο αυτόν, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο μπορεί να υποβάλλει αίτηση όταν «αποδεικνύει οικονομική αδυναμία, παρούσα ή προβλέψιμη, χωρίς να βρίσκεται σε κατάσταση παύσης των πληρωμών του»⁹. Η σημαντική διαφορά με τους παλαιότερους νόμους έγκειται στο γεγονός ότι πλέον δεν χρειάζεται να υπάρχει παύση πληρωμών πριν αιτηθεί κάποιος την υπαγωγή του στο νόμο. Γίνεται προσπάθεια έτσι να προληφθεί μια κατάσταση πριν φτάσει στο τελευταίο στάδιο.

Η αίτηση που θα κατατεθεί προς το πτωχευτικό δικαστήριο θα πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερή περιγραφή της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη, το μέγεθος της επιχείρησης και ως οικονομική μονάδα αλλά και ως απασχολούμενο προσωπικό, αλλά και το σχέδιο βάση του οποίου θα μπορέσει η επιχείρηση να αναδιοργανωθεί και να καταστεί βιώσιμη ξανά, όπως και αναλυτικό σχέδιο χρηματοδότησης της. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου έχει την δυνατότητα να επιλέξει κάποιον εμπειρογνώμονα ο οποίος θα εξετάσει όλα τα στοιχεία του οφειλέτη ώστε να σχηματίσει πλήρη εικόνα για την οικονομική του κατάσταση. Ο εμπειρογνώμονας μπορεί να ζητήσει ότι στοιχείο κρίνει απαραίτητο τόσο από τον οφειλέτη όσο και από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συνεργαζόταν αυτός. Η τελική ετυμηγορία του εμπειρογνώμονα περί της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη μεταφέρεται στο δικαστήριο ώστε να συγκριθεί με τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί μαζί με την αίτηση.

Το πτωχευτικό δικαστήριο εξετάζει τα στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση και την έκθεση του εμπειρογνώμονα εφόσον υπάρχει, κρίνοντας πρώτον το κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις ανοίγματος της διαδικασίας συνδιαλλαγής και δεύτερον το κατά πόσο υπάρχουν ρεαλιστικές πιθανότητες να επιτύχει η διαδικασία συνδιαλλαγής. Εφόσον ετυμηγορία είναι θετική στα δύο παραπάνω τότε αποφασίζει το άνοιγμα της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Σε διαφορετική περίπτωση η

---

⁹ Άρθρο 99, παρ. 1, Πτωχευτικός Κώδικας

αίτηση απορρίπτεται. Είτε θετική είτε αρνητική, η απόφαση του δικαστηρίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα ενώ δημοσιεύεται και στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών.

Στις περιπτώσεις όπου το δικαστήριο αποδεχτεί την αίτηση, στην απόφαση αποδοχής αναφέρεται και ο διορισμός του μεσολαβητή¹⁰. Ο μεσολαβητής ουσιαστικά λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών αυτού και προσπαθεί να βοηθήσει τις δύο πλευρές να καταλήξουν σε συμφωνία¹¹. Στην προσπάθεια του αυτή, όπως και ο εμπειρογνώμονας, μπορεί να ζητήσει οποιοδήποτε στοιχείο κρίνει απαραίτητο είτε από τον οφειλέτη είτε από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι ασφαλιστικοί οργανισμοί και γενικά οι κρατικοί φορείς μπορούν να συμμετέχουν στην διαδικασία όπως κάθε άλλος ιδιώτης πιστωτής και μπορούν επίσης αντίστοιχα να αποφασίσουν την μείωση των απαιτήσεων τους. Ο μεσολαβητής είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει τον πρόεδρο του δικαστηρίου εάν κρίνει ότι δεν υφίστανται οι προϋποθέσεις επίτευξης συμφωνίας.

Εφόσον οφειλέτης και πιστωτές καταλήξουν σε συμφωνία, η συμφωνία μεταφέρεται στο πτωχευτικό δικαστήριο το οποίο θα αποφασίσει εάν θα την αποδεχτεί και θα λήξει την διαδικασία συνδιαλλαγής ή θα την απορρίψει. Τα κύρια σημεία που εξετάζει το δικαστήριο ώστε να αποφασίσει είναι τα εξής¹²:

1. αν ο οφειλέτης βρίσκεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών κατά την επίτευξη της συμφωνίας
2. αν η εφαρμογή της συμφωνίας εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα της επιχείρησης

---

¹⁰ Τσοπέη Ελένη, (2011), «Η διαδικασία συνδιαλλαγής του Νέου Πτωχευτικού Κώδικα ως μετεξέλιξη των προϊσχυόντων άρθρων 44-45 Ν. 1892/1990», διπλ. εργασία, σελ. 40-41

¹¹ Άρθρο 101 του νόμου 3588 του 2007

¹² Άρθρο 103 του νόμου 3588 του 2007

3. αν η συμφωνία ζημιώνει τα συμφέροντα των πιστωτών που δεν την αποδέχτηκαν
4. αν η συμφωνία διαρκεί πέρα των δύο ετών

Η απόφαση του δικαστηρίου για την επικύρωση της συμφωνίας μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών έχει όπως είναι φυσικό κάποιες άμεσες συνέπειες. Οι συνέπειες αυτές επιγραμματικά είναι¹³:

- i. Τέλος της διαδικασίας συνδιαλλαγής
- ii. Τέλος του έργου του μεσολαβητή
- iii. Αναστολή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη για απαιτήσεις προγενέστερες της σύναψης συμφωνίας συνδιαλλαγής
- iv. Αναστολή ασφαλιστικών μέτρων κατά του οφειλέτη
- v. Αναίρεση απαγόρευσης έκδοσης επιταγών του οφειλέτη
- vi. Αναστολή μέτρων συλλογικής αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη
- vii. Αναστολή προθεσμιών άσκηση και παραγραφής απαιτήσεων των συμβαλλόμενων πιστωτών
- viii. Δεσμευτικός χαρακτήρας συμφωνίας μόνο για όσους την αποδέχτηκαν

---

¹³ Άρθρο 104 του νόμου 3588 του 2007

Τέλος, στο άρθρο 105 του νόμου προβλέπονται και οι περιπτώσεις που επέρχεται λύση της συμφωνίας συνδιαλλαγής. Οι περιπτώσεις αυτές είναι τρεις και συγκεκριμένα:

- i. Μη εκπλήρωση των όρων της συμφωνίας
- ii. Λήξη της χρονικής ισχύς της συμφωνίας
- iii. Πτώχευση ή υπαγωγή σε σχέδιο αναδιοργάνωσης ή υπαγωγή σε εκκαθάριση του οφειλέτη

Η επιτυχία της διαδικασίας συνδιαλλαγής βασίζεται στην επίτευξη συμφωνίας μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών για την ανασυγκρότηση της επιχείρησης. Η συμφωνία αυτή μπορεί να επέλθει μέσα από ένα σχέδιο αναδιοργάνωσης. Το σχέδιο αναδιοργάνωσης μπορεί να υποβληθεί από τον οφειλέτη μαζί με την υποβολή της αίτησης για πτώχευση ή από τον σύνδικο¹⁴. Η υποβολή του σχεδίου ωστόσο δεν είναι τόσο απλή υπόθεση. Ο νόμος ορίζει σαφώς κάποια ελάχιστα στοιχεία τα οποία θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναδιοργάνωσης. Επιγραμματικά, όπως αναφέρονται στο άρθρο 109 τέτοια στοιχεία είναι:

- i. Οικονομικά και μη στοιχεία και πληροφορίες που να δικαιολογούν την επιτυχία του σχεδίου
- ii. Διαδικασίες και τρόπους υλοποίησης του σχεδίου
- iii. Καταγραφή του συνόλου και του είδους των υποχρεώσεων του οφειλέτη
- iv. Αρχή της ίσης μεταχείρισης των πιστωτών

---

¹⁴ Άρθρο 108 του νόμου 3588 του 2007

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι το είδος της απαίτησης του κάθε πιστωτή έχει πολύ μεγάλη σημασία καθώς εκ του νόμου προβλέπεται διαφορετική αντιμετώπιση. Έτσι οι πιστωτές διαχωρίζονται σε ενέγγυους και ανέγγυους πιστωτές, γενικώς προνομιούχους ή μειωμένης εξασφάλισης. Εξαιρουμένου όμως του είδους της απαίτησης, ο νόμος προβλέπει ότι κατά την εφαρμογή του σχεδίου αναδιοργάνωσης θα πρέπει να αντιμετωπίζονται όλοι οι πιστωτές το ίδιο χωρίς ειδική μεταχείριση σε κάποιον από αυτούς.

Το πτωχευτικό δικαστήριο όταν λάβει το σχέδιο αναδιοργάνωσης του οφειλέτη αρχικά εξετάζει αν ικανοποιούνται όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις. Επίσης όμως εξετάζει και κατά πόσο υπάρχουν βάσιμες πιθανότητες το σχέδιο να γίνει αποδεκτό από τους πιστωτές του οφειλέτη. Εάν κρίνει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις ή η αποδοχή του από τους πιστωτές είναι απίθανη τότε το σχέδιο απορρίπτεται. Σε διαφορετική περίπτωση, το δικαστήριο καθορίζει προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να αποφασίσουν οι πιστωτές εάν το αποδέχονται ή όχι.

Εφόσον το σχέδιο εγκριθεί από τους πιστωτές (άρθρα 117–121 ν.3588/2007) επανέρχεται στο πτωχευτικό δικαστήριο προς επικύρωση¹⁵. Το πτωχευτικό δικαστήριο εξετάζει ξανά το σχέδιο ως προς το περιεχόμενο του αλλά και τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την υπερψήφιση του από τους πιστωτές. Εάν δεν συντρέχουν όλες οι νόμιμες και προβλεπόμενες προϋποθέσεις τότε το δικαστήριο προχωρά σε απόρριψη του σχεδίου αναδιοργάνωσης.

Η απόρριψη ή η επικύρωση του σχεδίου έχει όπως είναι προφανές άμεσες συνέπειες τόσο στον οφειλέτη όσο και στους πιστωτές. Με την απόρριψη του σχεδίου, λήγει αυτόματα και η διαδικασία αναδιοργάνωσης, οι όροι που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών παύουν να ισχύουν και οι πιστωτές είναι σε θέση να διεκδικήσουν τις απαιτήσεις τους με κάθε μέσο που επιθυμούν¹⁶. Η επικύρωση αντίθετα του σχεδίου ουσιαστικά μετατρέπει το σχέδιο σε οδηγό για τον οφειλέτη και τους πιστωτές. Τα δικαιώματα και απαιτήσεις πλέον των πιστωτών

---

¹⁵ Τσοπέη Ελένη, (2011), «Η διαδικασία συνδιαλλαγής του Νέου Πτωχευτικού Κώδικα ως μετεξέλιξη των προϊσχυόντων άρθρων 44-45 Ν. 1892/1990», διπλ. εργασία, σελ. 52

¹⁶ Άρθρο 128 του νόμου 3588 του 2007

είναι αυτά που αναφέρονται στο σχέδιο ενώ και η πτωχευτική διαδικασία εξαντλείται¹⁷.

---

¹⁷ Άρθρο 125 του νόμου 3588 του 2007

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Ν.4013/2011

Διαδικασία εξυγίανσης

Στην προηγούμενη παράγραφο είδαμε διάφορους νόμους και διατάγματα που ίσχυσαν διαχρονικά στην Ελλάδα σχετικά με την αποφυγή της πτώχευσης μιας επιχείρησης. Ο τελευταίος νόμος που έχει ψηφιστεί και είναι σχετικός με το αντικείμενο αυτό είναι ο νόμος 4013 του 2011. Η διαδικασία εξυγίανσης που εισάγεται με τον νόμο 4013 του 2011 και αναφέρεται στις υπερχρεωμένες επιχειρήσεις, αντικαθιστά το έκτο κεφαλαίου του πτωχευτικού κώδικα. Μετά την εφαρμογή του νόμου 4013, το άρθρο 99 του νόμου 3588 του 2007 δεν ονομάζεται πλέον διαδικασία συνδιαλλαγής αλλά μετονομάζεται σε διαδικασία εξυγίανσης.

Η διαδικασία εξυγίανσης όπως εισάγεται με τον συγκεκριμένο νόμο, ουσιαστικά ως σκοπό έχει μέσα από κάποιες συγκεκριμένες ενέργειες που προβλέπονται, να καταφέρει να επαναφέρει μια επιχείρηση που έχει περιέλθει σε δεινή οικονομική κατάσταση σε τέτοια κατάσταση ώστε να είναι βιώσιμη ξανά. Οι ενέργειες που προβλέπονται στη διαδικασία εξυγίανσης θα αναφερθούν πιο αναλυτικά παρακάτω, ωστόσο το βασικό σημείο της διαδικασίας εξυγίανσης είναι η συμφωνία μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών του. Η επίτευξη μιας τέτοιας συμφωνίας για να θεωρηθεί επιτυχημένη θα πρέπει εκτός των άλλων να συμμερίζεται τα συλλογικά συμφέροντα των πιστωτών, δηλαδή να μην υπάρχει πιστωτής που θα καταλήξει ζημιωμένος από την συμφωνία έναντι της κατάστασης της παύσης πληρωμών από τον οφειλέτη.

Η επίτευξη συμφωνίας μπορεί να προέρθει με διάφορους τρόπους. Είτε ύστερα από απόφαση της πλειοψηφίας των πιστωτών η οποία προέκυψε μετά από συνέλευση των πιστωτών, είτε παρακάμπτοντας την συνέλευση απλά με την υπογραφή της συμφωνίας από την πλειοψηφία των πιστωτών. Επίσης, ο χρόνος

επίτευξης της συμφωνίας εξυγίανσης δεν είναι συγκεκριμένος. Η συμφωνία μπορεί να επιτευχθεί είτε μετά αλλά είτε και πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης. Στην δεύτερη περίπτωση, η συμφωνία πρέπει να κατατεθεί στο δικαστήριο το οποίο θα την επικυρώσει.

Στην συνέχεια της εργασίας θα αναφερθούν αναλυτικά οι διαδικασίες της συνέλευσης των πιστωτών, τότε θεωρείται μια συμφωνία εξυγίανσης έγκυρη κλπ. Επίσης παρακάτω παρουσιάζονται και οι συνέπειες που απορρέουν από την επιτυχία ή την αποτυχία της διαδικασίας εξυγίανσης όπως αυτές προβλέπονται στο νόμο. Πριν όμως προχωρήσουμε στα διάφορα στάδια της διαδικασίας εξυγίανσης, τις συνέπειες υπαγωγής, τον τρόπο επικύρωσης της διαδικασίας ή τις αιτίες απόρριψής της, σημαντικό στοιχείο είναι να δούμε τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε να μπορεί κάποιος να αιτηθεί την υπαγωγή του στην διαδικασία εξυγίανσης.

Αρχικά, πρέπει να επισημανθεί ότι δυνατότητα υπαγωγής στην συγκεκριμένη διαδικασία έχουν τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα. Δεν τίθεται περιορισμός συνεπώς ως προς το είδος ή την νομική μορφή του προσώπου. Εν συνεχεία, υπάρχουν κάποιες βασικές προϋποθέσεις που εάν δεν πληρούνται δεν υπάρχει λόγος να κατατεθεί αίτηση υπαγωγής. Οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν είναι τρεις:

- Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο να έχει την πτωχευτική ιδιότητα.
- Το κέντρο των συμφερόντων του να βρίσκεται στην Ελλάδα.
- Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο να μην μπορεί να ανταποκριθεί στις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του.

Συνεπώς, πρώτη προϋπόθεση για να μπορέσει ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο να υπαχθεί στην διαδικασία εξυγίανσης είναι να έχει την εμπορική ιδιότητα, γεγονός που του προσδίδει και την πτωχευτική ιδιότητα. Σύμφωνα με το

Πτωχευτικό Κώδικα, «πτωχευτική ικανότητα έχουν οι έμποροι, καθώς και οι ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα, που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό»¹⁸.

Επίσης, όπως είναι φυσικό, ο νόμος δεν αφορά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται μεν στην Ελλάδα αλλά το κέντρο των συμφερόντων τους είναι σε άλλη χώρα. Θα πρέπει δηλαδή να αποδεικνύεται ότι η Ελλάδα αποτελεί την οικονομική βάση του προσώπου. Όπως αναφέρεται στο Πτωχευτικό Κώδικα «κέντρο των κυρίων συμφερόντων είναι ο τόπος, όπου ο οφειλέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του ... Για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται, μέχρι να αποδειχθεί το αντίθετο, ότι κέντρο των κυρίων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής έδρας»¹⁹.

Τέλος, θα πρέπει επίσης να αποδεικνύεται ότι η αίτηση υπαγωγής στο νόμο «προέκυψε» από την αδυναμία του προσώπου να καλύψει εξ ολοκλήρου τα χρέη και τις υποχρεώσεις του. Το σημείο αυτό εμφανίζει σημαντική διαφορά σε σχέση με τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην διαδικασία συνδιαλλαγής καθώς εκεί ο νόμος επέτρεπε την υπαγωγή και σε πρόσωπα που αποδεικνυόταν ότι θα περιέρχονταν σε παύση πληρωμών στο κοντινό μέλλον.

Εφόσον συνεπώς κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο εκπληρώνει και τις τρεις προϋποθέσεις τότε μπορεί να αιτηθεί την υπαγωγή του στην διαδικασία εξυγίανσης. Σημαντικό είναι να επαναλάβουμε άλλη μια φορά τον σκοπό της συγκεκριμένης διαδικασίας, ο οποίος όπως ορίζεται και εντός του νόμου, έγκειται στη «διατήρηση, αξιοποίηση, αναδιάρθρωση και ανόρθωση της επιχείρησης ... χωρίς να παραβλάπτεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών»²⁰.

Άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης

Η εκπλήρωση των προϋποθέσεων υπαγωγής στην διαδικασία εξυγίανσης είναι το προαπαιτούμενο ώστε να μπορέσει όποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενδιαφέρεται να ενταχθεί στην διαδικασία αυτή. Το επόμενο βήμα είναι η υποβολή

---

¹⁸ Άρθρο 2, παρ. 1 του Πτωχευτικού Κώδικα

¹⁹ Άρθρο 4, παρ. 2, Πτωχευτικός Κώδικας

²⁰ Άρθρο 99, παρ. 2, Νόμος 4013 του 2011

σχετικής αίτησης στο πτωχευτικό δικαστήριο. Με την αίτηση αυτή, ο υποβάλλων ουσιαστικά ζητάει από το δικαστήριο να δεχθεί προς εξέταση την υπόθεση του, για το λόγο αυτό η αίτηση που υποβάλλεται στο στάδιο αυτό καλείται και αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης. Η κατάθεση της αίτησης ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης, ανάλογα αν πρόκειται για φυσικό ή νομικό πρόσωπο, μπορεί να πραγματοποιηθεί στην μεν πρώτη περίπτωση από τον ίδιο τον οφειλέτη, στην δε δεύτερη περίπτωση από τα αρμόδια όργανα της διοίκησης του νομικού προσώπου.

Η υποβολή της αίτησης για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης ωστόσο δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως μια τυπική και απλή διαδικασία και διαφέρει πολύ από τις απλές αιτήσεις που έχουμε συνηθίσει να υποβάλουμε στην καθημερινότητα μας. Μέσα από την αίτηση που θα υποβληθεί στο δικαστήριο, θα πρέπει να προκύπτει η πλήρης εικόνα του οφειλέτη. Πρέπει λοιπόν στην αίτηση να περιγράφεται αναλυτικά τόσο η οικονομική κατάσταση όσο και το περιβάλλον του οφειλέτη. Συνεπώς υπάρχουν κάποια βασικά στοιχεία που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στην αίτηση ανοίγματος, τα οποία όπως προκύπτουν και από το άρθρο 100 του νόμου 4013 του 2011 είναι τα παρακάτω:

- Συνοπτική παρουσίαση της επιχείρησης του οφειλέτη.
- Οικονομική κατάσταση του οφειλέτη.
- Παράθεση των πιο πρόσφατων οικονομικών στοιχείων.
- Παράθεση των τυχόν οφειλών του προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία.
- Αίτια της οικονομικής του αδυναμίας.
- Προτάσεις αντιμετώπισης της οικονομικής του αδυναμίας.

- Τυχόν προϋπάρχουσες διαπραγματεύσεις με τους πιστωτές.
- Εκπλήρωση των προϋποθέσεων για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης
- Θετικά αποτελέσματα από την επικύρωση μιας διαδικασίας συνδιαλλαγής

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι δεν πρόκειται απλά για μια συνοπτική και γενική καταγραφή των δεδομένων. Το δικαστήριο πρέπει να είναι σε θέση από την αίτηση να εξάγει κάποια σαφή συμπεράσματα σχετικά με την επιχείρηση. Αρχικά, θα πρέπει να γίνεται αντιληπτό το πραγματικό οικονομικό μέγεθος της επιχείρησης καθώς και το αντικείμενο ή τα αντικείμενα των εργασιών της. Επίσης θα πρέπει να αναφέρεται ο αριθμός των υπαλλήλων και των εργατών που απασχολεί η επιχείρηση, οι οποίοι σε περίπτωση πτώχευσης της θα οδηγηθούν στην ανεργία. Επιπλέον, θα πρέπει να περιγράφεται και το γενικότερο περιβάλλον στο οποίο εντάσσεται η επιχείρηση και εντός του οποίου δραστηριοποιείται. Κατά την περιγραφή του γενικότερου αυτού περιβάλλοντος, θα πρέπει να παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο είναι διαμορφωμένη η αγορά στην οποία απευθύνεται η επιχείρηση, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που υπάρχουν για την επιχείρηση στο συγκεκριμένο τμήμα της αγοράς, καθώς όμως και οι συνθήκες οι οποίες επικρατούν ή διαμορφώνονται στο ευρύτερο σχετικά οικονομικό περιβάλλον.

Τα όποια συμπεράσματα και η όποια εικόνα διαμορφώνει το πτωχευτικό δικαστήριο από την αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης ωστόσο, δεν αρκεί να στηρίζονται σε περιγραφές ή απόψεις του συντάκτη της αίτησης. Το κάθε στοιχείο που περιλαμβάνει η αίτηση θα πρέπει να τεκμηριώνεται και να αποδεικνύεται μέσα από επίσημα έγγραφα και καταστάσεις. Ο οφειλέτης συνεπώς μαζί με την υποβολή της αίτησης υπαγωγής στην διαδικασία εξυγίανσης θα πρέπει να καταθέσει και όλα εκείνα τα έγγραφα με τα οποία κρίνει ότι πιστοποιεί την

εγκυρότητα και την ειλικρίνεια των όσο αναφέρονται στην αίτηση. Τέτοια έγγραφα, μπορεί να είναι οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, τα επίσημα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης, βεβαιώσεις οφειλών προς το Δημόσιο, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και δημόσιους οργανισμούς γενικά, έγγραφα τραπεζών, βεβαιώσεις οφειλών από πιστωτές του, καθώς και οποιοδήποτε άλλο έγγραφο κρίνεται απαραίτητο για την απόδειξη των όσων αναφέρονται στην αίτηση. Φυσικά, τα παραπάνω έγγραφα θα πρέπει να είναι επικυρωμένα από κάποιο δημόσιο φορέα ή οργανισμό και εφόσον πρόκειται για έγγραφα που δεν προέρχονται από κάποιο επίσημο δημόσιο φορέα, θα πρέπει να έχουν επικυρωθεί ως προς την ακρίβεια των περιεχομένων τους είτε από τον οφειλέτη σε περίπτωση φυσικού προσώπου είτε από τον νόμιμο εκπρόσωπο και τον υπεύθυνο του λογιστηρίου σε περίπτωση νομικού προσώπου.

Παράλληλα επειδή ο οφειλέτης, είτε ηθελημένα είτε άθελα του, είναι πολύ πιθανόν να μην λειτουργεί με πλήρη αντικειμενικότητα, κρίνεται σκόπιμο να ζητείται και η γνώμη ενός τρίτου. Ο οφειλέτης πρέπει να επιλέξει κάποιο πιστοποιημένο εμπειρογνώμονα, ο οποίος θα μελετήσει τα στοιχεία της επιχείρησης και θα καταγράψει το σύνολο της περιουσίας της αλλά και των υποχρεώσεων της. Στη συνέχεια, ο εμπειρογνώμονας συντάσσει έκθεση στην οποία αφού αναφέρει τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, τις υποχρεώσεις της και τους πιστωτές της, με ειδική αναφορά στους ενέγγυους πιστωτές, διατυπώνει την άποψη του σχετικά με την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης όπως την αντιλαμβάνεται αυτός. Έπειτα, αναφέρει στοιχεία σχετικά με την πορεία της αγοράς που ενδιαφέρει την επιχείρηση και κρίνει σύμφωνα με την εικόνα που έχει διαμορφώσει εάν υπάρχουν υπαρκτές πιθανότητες ώστε να αποφευχθεί η πτώχευση και να μπορέσει η επιχείρηση να ανακάμψει και να καταστεί βιώσιμη ξανά. Τέλος, εξετάζει το κατά πόσο η ανάκαμψη της επιχείρησης μέσα από την διαδικασία της εξυγίανσης γίνεται χωρίς να επηρεάζεται αρνητικά η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών.

Συνεπώς, πέρα από τα στοιχεία που πρέπει να αναφέρει η αίτηση που υποβάλλεται για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, θα πρέπει να συνοδεύεται

από τα απαραίτητα έγγραφα που αποδεικνύουν τα γραφόμενα σε αυτή αλλά και από την έκθεση του εμπειρογνώμονα ώστε να υπάρχει και μια πιο αντικειμενική άποψη. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι εκτός των άλλων η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και κάποιο κόστος. Η υποβολή της αίτησης συνοδεύεται από την πληρωμή ενός γραμματίου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Το ύψος του ποσού εξαρτάται από την νομική μορφή της εταιρείας. Στην περίπτωση όπου πρόκειται για ανώνυμη εταιρεία τότε το ποσό ανέρχεται στις επτά (7000) ευρώ, ενώ σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση το ποσό ανέρχεται στις τέσσερις (4000) χιλιάδες ευρώ. Μέσω των χρημάτων αυτών θα ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις που προκύπτουν από την διαδικασία, μία από τις οποίες είναι και η πληρωμή του εμπειρογνώμονα που είδαμε προηγούμενα.

Αφού λοιπόν εκτελεστούν όλες οι αναγκαίες ενέργειες και η προς υποβολή αίτηση πληρεί τα απαραίτητα κατά τον νόμο δεδομένα, τότε υποβάλλεται η αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης και προωθείται προς μελέτη στο πτωχευτικό δικαστήριο. Το πτωχευτικό δικαστήριο εξετάζει όλα τα συνυποβαλλόμενα στοιχεία της αίτησης και κρίνει κατά πόσο υπάρχουν οι προϋποθέσεις ώστε να υπαχθεί η επιχείρηση στην διαδικασία εξυγίανσης και κατά πόσο υπάρχουν οι προοπτικές ώστε το αποτέλεσμα της διαδικασίας να είναι επιτυχημένο. Στην περίπτωση που το δικαστήριο θεωρήσει ότι υπάρχουν βάσιμες πιθανότητες για θετική κατάληξη τότε αποφασίζει το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης αποτελεί τόσο η απόφαση 6721/2013 όσο και 11680/2012 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης. Στην πρώτη απόφαση αφού αρχικά αναφέρονται τα βασικά στοιχεία της υπόθεσης αλλά και οι διατάξεις και τα άρθρα σύμφωνα με τα οποία έκρινε το δικαστήριο, έπειτα αναφέρεται η απόφαση του δικαστηρίου. Στην συγκεκριμένη υπόθεση, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση για δύο βασικούς λόγους. Ο πρώτος λόγος έγκειται στο γεγονός ότι μετά από την αυτεπάγγελτη έρευνα του δικαστηρίου προέκυψε ότι δύο από τους αιτούντες δεν είχαν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ώστε να υποβάλλουν αίτηση ανοίγματος της

διαδικασίας. Ο δεύτερος λόγος οφείλεται πάλι σε διαδικαστικό λάθος. Σύμφωνα με τον νόμο η αίτηση θα έπρεπε να συνοδεύεται από έκθεση εμπειρογνώμονα (πιστωτικό ίδρυμα, νόμιμος ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο), ωστόσο η αίτηση συνοδευόταν από έκθεση λογιστή – οικονομολόγου Α΄ τάξης²¹.

Με βάση το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης δικαστικής απόφασης βλέπουμε ότι ο νόμος αναφέρει επακριβώς τα στοιχεία και τα έγγραφα που θα πρέπει να υποβάλλονται μαζί με την υποβολή του αιτήματος για άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης. Οι προϋποθέσεις που τίθεντο είναι απαραίτητο να ικανοποιούνται ώστε η αίτηση να γίνει αποδεκτή και να μπορέσει να προχωρήσει η διαδικασία και δεν είναι απλά για πληροφοριακούς σκοπούς. Στη συνέχεια παραθέτονται κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με την διαδικασία εξυγίανσης.

Στην δεύτερη περίπτωση η απόφαση αφορά την αίτηση υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης μιας ανώνυμης εταιρείας με σκοπό την κατασκευή και εμπορία νοσοκομειακών και φαρμακευτικών ειδών και φαρμάκων. Στην απόφαση του δικαστηρίου αρχικά αναφέρονται τα πλήρη στοιχεία της επιχείρησης και έπειτα γίνεται μια σύντομη αναφορά στις συνθήκες που οδήγησαν την επιχείρηση σε δυσχερή θέση. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις αλλά και οι απαιτήσεις της εταιρείας.

Μετά την εξέταση των τυπικών προϋποθέσεων για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης το δικαστήριο εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν πιθανότητες επίτευξης συμφωνίας εξυγίανσης αλλά και την αποφυγή βλάβης κάποιου από τους πιστωτές. Το Πρωτοδικείο της Θεσσαλονίκης στην συγκεκριμένη περίπτωση έκρινε ότι υπάρχουν αυξημένες πιθανότητες επίτευξης συμφωνίας χωρίς την πρόκληση βλάβης σε κάποιον από τους λοιπούς πιστωτές και έτσι ενέκρινε την αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης²².

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να δούμε τι προβλέπεται για τις περιπτώσεις όπου είχε είδη κατατεθεί αίτηση για υπαγωγή μιας επιχείρησης σε

---

²¹ Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 8-9, 2012, σελ. 782-784

²² Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 8-9, 2012, σελ. 782-784

διαδικασία συνδιαλλαγής όταν δημοσιεύτηκε ο νόμος 4013/2011. Η δικαστική απόφαση του Εφετείου Αθηνών 7349/2013 αναφέρεται σε μία τέτοια περίπτωση. Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι η περίοδος συνδιαλλαγής η οποία με τον προηγούμενο νόμο δεν μπορούσε να είναι μεγαλύτερη των δύο (2) μηνών για την μεταβατική αυτή περίοδο παρατείνεται σε (4) μήνες. Κατά τα λοιπά συνεχίζουν και ισχύουν οι διατάξεις του προηγούμενου νόμου για την εκδίκαση των υποθέσεων αυτών. Παράλληλα βέβαια προβλέπεται στον 4013/2011 ότι υπάρχει η δυνατότητα οι αιτούντες το άνοιγμα διαδικασίας συνδιαλλαγής να μετατρέψουν την αίτηση τους σε αίτηση για άνοιγμα διαδικασίας εξυγίανσης, οπότε σε αυτήν την περίπτωση ισχύουν οι διατάξεις του νόμου 4013/2011.

Στην συγκεκριμένη δικαστική απόφαση το εφετείο εξετάζει μια υπόθεση όπου ενώ αρχικά είχε κατατεθεί αίτηση ανοίγματος διαδικασίας συνδιαλλαγής, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση. Το εφετείο αφού εξέτασε πάλι τα στοιχεία έκρινε ότι το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών ερμήνευσε εσφαλμένα τον νόμο και απέρριψε την αίτηση. Μάλιστα το εφετείο δεν αναιρεί απλά την αρχική απόφαση αλλά προχωρά και σε εξέταση του κατά πόσον είναι εφικτή η επίτευξη συμφωνίας συνδιαλλαγής και επειδή υπάρχουν η προϋποθέσεις, στην συγκεκριμένη περίπτωση γίνεται αποδεκτή η αίτηση για άνοιγμα της διαδικασίας συνδιαλλαγής²³.

Όργανα της διαδικασίας εξυγίανσης

Στην μέχρι τώρα ανάλυση, έχει αναφερθεί ο σκοπός της διαδικασίας εξυγίανσης, ο τρόπος επίτευξης του μέσω της επίτευξης συμφωνίας εξυγίανσης, οι προϋποθέσεις που πρέπει να έχει κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ώστε να υπαχθεί στην διαδικασία αυτή καθώς και τα στοιχεία που θα πρέπει να έχει η αίτηση που υποβάλλεται για το άνοιγμα της διαδικασίας ώστε να γίνει δεκτή από το πτωχευτικό δικαστήριο.

Στο σημείο αυτό και πριν προχωρήσουμε στην παρουσίαση του τρόπου επίτευξης της συμφωνίας εξυγίανσης και τις συνέπειες από την επιτυχημένη ή αποτυχημένη εφαρμογή της, κρίνεται σκόπιμο να παρουσιαστούν τα διάφορα όργανα – πρόσωπα που προβλέπονται από το νόμο και συμμετέχουν με διάφορους

²³ Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 2, 2014, σελ. 153-155

τρόπους στην διαδικασία της εξυγίανσης. Το πρώτο πρόσωπο, το είδαμε στην προηγούμενη παράγραφο και δεν είναι άλλο από τον εμπειρογνώμονα. Πέρα από αυτόν όμως, υπάρχει ακόμα ο διαμεσολαβητής και ο ειδικός εντολοδόχος. Ο νόμος προβλέπει για κάθε ένα από αυτά τα πρόσωπα τόσο τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες του όσο και την αμοιβή του.

Επειδή τα πρόσωπα αυτά συμμετέχουν πολύ ενεργά και επηρεάζουν άμεσα την πορεία της διαδικασίας εξυγίανσης, ο νόμος προβλέπει κάποιες βασικές αρχές που πρέπει να τα διέπουν κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Έτσι, και ο εμπειρογνώμονας και ο μεσολαβητής και ο ειδικός εντολοδόχος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους θα πρέπει²⁴:

1. Να εκτελούν τα καθήκοντα τους με ευσυνειδησία
2. Να εκτελούν τα καθήκοντα τους με αντικειμενικότητα
3. Να εκτελούν τα καθήκοντα τους με αμεροληψία
4. Να μην γνωστοποιούν πληροφορίες που έμαθαν λόγω της άσκησης των καθηκόντων τους εκτός εάν πρόκειται να βοηθήσουν στην σύναψη της συμφωνίας

Επίσης, κάποια βασικά κοινά χαρακτηριστικά που πρέπει να έχουν τόσο ο εμπειρογνώμονας όσο και ο μεσολαβητής και ο ειδικός εντολοδόχος είναι²⁵:

1. Να είναι ανεξάρτητοι από τον οφειλέτη
2. Να μην είναι πιστωτές του οφειλέτη
3. Να μην είναι συνδεδεμένοι με τον οφειλέτη ή τους πιστωτές

---

²⁴ Άρθρο 106ι, παρ.2, Νόμος 4013 του 2011

²⁵ Άρθρο 106ι, παρ. 1, Νόμος 4013 του 2011

4. Να μην έχουν διατελέσει ελεγκτές του οφειλέτη την τελευταία πενταετία
5. Να μην είναι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν σε οικονομικές υπηρεσίες

Αφήνοντας τις γενικές αρχές και τα χαρακτηριστικά που πρέπει να διέπουν τόσο τον εμπειρογνώμονα όσο και τον μεσολαβητή και τον ειδικό εντολοδόχο, προχωράμε στα καθήκοντα του κάθε ενός. Όσον αφορά τον εμπειρογνώμονα, λίγο έως πολύ είδαμε στην προηγούμενη παράγραφο ποια είναι τα καθήκοντα του, συνεπώς δεν χρειάζεται να αναφερθούν ξανά εδώ. Το σημαντικό ωστόσο που πρέπει να αναφερθεί είναι ότι ο εμπειρογνώμονας αποτελεί βασικό όργανο της διαδικασίας εξυγίανσης και η συμμετοχή του σε αυτή κρίνεται άκρως απαραίτητη. Επίσης, όσον αφορά την νομική μορφή που μπορεί να έχει ο εμπειρογνώμονας, μπορεί να είναι είτε φυσικό πρόσωπο, είτε νομικό πρόσωπο, είτε ακόμα και πιστωτικό ίδρυμα.

Αν ο εμπειρογνώμονας αποτελεί βασικό συντελεστή ώστε να ξεκινήσει η διαδικασία εξυγίανσης, ο μεσολαβητής και ο ειδικός εντολοδόχος αποτελούν βασικούς συντελεστές για την συνέχεια της διαδικασίας. Η επιτυχία της διαδικασίας εξυγίανσης έγκειται στην αποδοχή μιας κοινής συμφωνίας του οφειλέτη και των πιστωτών. Στην προσπάθεια αυτή, είτε ο οφειλέτης είτε οι πιστωτές μπορούν να αιτηθούν στο πτωχευτικό δικαστήριο τον διορισμό μεσολαβητή. «Ο μεσολαβητής επιλέγεται ελεύθερα από το δικαστήριο, που λαμβάνει υπόψη τις προτάσεις του οφειλέτη ή των πιστωτών»²⁶. Ο μεσολαβητής έχει ως αντικείμενο να προωθήσει όπως μπορεί τις διαπραγματεύσεις έτσι ώστε να διευκολύνει την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών. Επίσης, ακόμα και αν δεν υπάρξει αίτηση για τον διορισμό μεσολαβητή από τον οφειλέτη ή τους πιστωτές, το δικαστήριο μπορεί από μόνο του να προχωρήσει στον διορισμό κάποιου εφόσον κρίνει ότι αυτό θα

---

²⁶ Άρθρο 102, παρ. 2, Νόμος 4013 του 2011

βοηθήσει την διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση, ο μεσολαβητής ο οποίος μπορεί να είναι είτε φυσικό πρόσωπο είτε νομικό πρόσωπο, επιλέγεται ελεύθερα από το δικαστήριο και ο διορισμός του γίνεται είτε μαζί με την απόφαση ανοίγματος της διαδικασίας είτε αργότερα με άλλη απόφαση.

Μετά τον διορισμό του και την ανάληψη των καθηκόντων του, ο μεσολαβητής είναι σε θέση να ζητάει όλα τα απαραίτητα στοιχεία που κρίνει ότι θα τον βοηθήσουν. Μπορεί να ζητάει τόσο από τον οφειλέτη όσο και από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και το δημόσιο, χωρίς περιορισμούς. Όλοι οι προηγούμενοι φορείς είναι υποχρεωμένοι να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του μεσολαβητή και να τις ικανοποιούν το γρηγορότερο δυνατό χωρίς να του δημιουργούν προβλήματα. Εφόσον ο μεσολαβητής παραλάβει όλα τα απαραίτητα στοιχεία και μετά από τις διαπραγματεύσεις με τον οφειλέτη και τους πιστωτές κρίνει ότι η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών δεν πρόκειται να ευοδωθεί, τότε πρέπει να ενημερώσει αμέσως τον πρόεδρο του δικαστηρίου. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου με την σειρά του θα προωθήσει την υπόθεση στο πτωχευτικό δικαστήριο με σκοπό να ανακαλέσει την απόφαση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης. Παράλληλα με την ανάκληση της απόφασης ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης το δικαστήριο προχωρά και στην παύση του μεσολαβητή από τα καθήκοντα του.

Το τρίτο όργανο – πρόσωπο που μπορεί να εμφανιστεί στην διαδικασία εξυγίανσης είναι αυτό του ειδικού εντολοδόχου. Στα καθήκοντα του ειδικού εντολοδόχου υπάγεται η διενέργεια διαφόρων ειδικών πράξεων όπως η φύλαξη της περιουσίας του οφειλέτη, η διενέργεια ειδικών διαχειριστικών πράξεων ή η επίβλεψη της εκτέλεσης της συμφωνίας εξυγίανσης πάντα όμως κατόπιν απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου. Για να διοριστεί κάποιος ως ειδικός εντολοδόχος σε μια διαδικασία εξυγίανσης θα πρέπει απαραίτητα να είναι δικηγόρος. Ο ειδικός εντολοδόχος δεν είναι τόσο προβεβλημένος ως όργανο της διαδικασίας εξυγίανσης, καθώς υπάρχει η δυνατότητα, η οποία και χρησιμοποιείται στις περισσότερες περιπτώσεις, τα καθήκοντα του να ανατεθούν στο μεσολαβητή.

Όσον αφορά τις ευθύνες τώρα του εμπειρογνώμονα, του μεσολαβητή και του ειδικού εντολοδόχου, τόσο ο εμπειρογνώμονας όσο και ο μεσολαβητής και ο ειδικός εντολοδόχος ευθύνονται απέναντι στον οφειλέτη και τους πιστωτές για κάθε ζημία που προκαλέσουν. Το βάρος της ευθύνης τους ωστόσο διαφέρει, καθώς ο μεσολαβητής και ο ειδικός εντολοδόχος ευθύνονται για κάθε πταίσμα, ενώ αντίθετα ο εμπειρογνώμονας ευθύνεται για δόλο και βαριά αμέλεια.

Όπως ειπώθηκε και παραπάνω, ο νόμος εκτός από τα καθήκοντα και τις ευθύνες του κάθε οργάνου, προβλέπει και τον τρόπο της αμοιβής τους. Όσον αφορά την αμοιβή τους λοιπόν παρουσιάζονται κάποιες διαφορές στον προσδιορισμό της. Το ποσό της αμοιβής του ειδικού εντολοδόχου καθορίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο και επιβαρύνει τον οφειλέτη. Το ποσό της αμοιβής του εμπειρογνώμονα αποφασίζεται μεταξύ του οφειλέτη και του εμπειρογνώμονα χωρίς καμία παρέμβαση του δικαστηρίου, «Η αμοιβή των εμπειρογνομόνων κατά το παρόν κεφάλαιο συμφωνείται σε κάθε περίπτωση με τον οφειλέτη»²⁷. Τέλος, το ποσό της αμοιβής του μεσολαβητή εξαρτάται από το ποιος τον επέλεξε. Εάν ο μεσολαβητής διορίστηκε μετά από υπόδειξη του οφειλέτη, τότε το ύψος της αμοιβής καθορίζεται από τον οφειλέτη και τον μεσολαβητή. Εάν ο μεσολαβητής επιλέχθηκε από το πτωχευτικό δικαστήριο, το ύψος της αμοιβής του ορίζεται από το δικαστήριο και βαρύνει τον οφειλέτη.

Διαδικασία επίτευξης συμφωνίας εξυγίανσης

Στην προηγούμενη παράγραφο παρουσιάστηκαν τα όργανα – πρόσωπα που συμμετέχουν στην διαδικασία εξυγίανσης. Είδαμε ότι μετά τον εμπειρογνώμονα, η έκθεση του οποίου είναι απαραίτητη ώστε να υποβληθεί η αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης, σειρά παίρνει ο μεσολαβητής ή ο ειδικός εντολοδόχος. Επανερχόμενοι λοιπόν στην διαδικασία αυτή καθ' αυτή, είδαμε ότι το πρώτο βήμα στην διαδικασία εξυγίανσης είναι η υποβολή αίτησης στο πτωχευτικό δικαστήριο για το άνοιγμα της διαδικασίας. Εφόσον το δικαστήριο αποδεχτεί το αίτημα και

---

²⁷ Άρθρο 106ι, παρ. 3, Νόμος 4013 του 2011

επικυρώσει το άνοιγμα της διαδικασίας, το επόμενο και ίσως το σημαντικότερο βήμα είναι η διαπραγμάτευση του οφειλέτη με τους πιστωτές.

Ο νόμος δίδει το δικαίωμα στον οφειλέτη να αιτηθεί στο δικαστήριο την σύγκληση της συνέλευσης των πιστωτών, «το πτωχευτικό δικαστήριο δύναται να αποφασίσει κατόπιν αίτησης του οφειλέτη τη σύγκληση συνέλευσης των πιστωτών»²⁸. Ο οφειλέτης στην συνέλευση των πιστωτών περιγράφει τα σχέδια – συμφωνία εξυγίανσης και σκοπός είναι μετά την ενημέρωση των πιστωτών να υπάρξει διαπραγμάτευση ώστε να επιτευχθεί συμφωνία και αποδοχή του σχεδίου από τους πιστωτές.

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται ώστε να μπορεί να συμμετέχει κάποιος πιστωτής στην συνέλευση των πιστωτών είναι ο συγκεκριμένος πιστωτής να έχει απαίτηση κατά του οφειλέτη, η οποία να έχει δημιουργηθεί μέχρι και την ημερομηνία επικύρωσης του ανοίγματος της διαδικασίας²⁹. Το είδος και το πώς διασφαλίζεται η απαίτηση του οφειλέτη δεν έχει καμία σημασία ως προς την δυνατότητα συμμετοχής στην συνέλευση. Εφόσον κάποιος πιστωτής έχει απαίτηση που του επιτρέπει να συμμετάσχει στην συνέλευση των πιστωτών, η απαίτηση του αυτή θα πρέπει να είναι καταγεγραμμένη στον πίνακα πιστωτών που έχει υποβληθεί στο δικαστήριο αλλά και να μπορεί να πιστοποιηθεί είτε από τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης είτε να έχει αναγνωρισθεί ή πιθανολογηθεί με δικαστική απόφαση οποιουδήποτε βαθμού δικαστηρίου. Στην περίπτωση που οι παραπάνω προϋποθέσεις δεν ισχύουν, τότε ο πιστωτής δεν δικαιούται να συμμετέχει στην συνέλευση των πιστωτών. Ωστόσο, παρέχεται η δυνατότητα στον πρόεδρο του πτωχευτικού δικαστηρίου μέσω της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων να επιτρέψει την συμμετοχή και πιστωτών που δεν πληρούν τα παραπάνω κριτήρια.

Η ενημέρωση και πρόσκληση των πιστωτών είναι μία από τις αρμοδιότητες που έχει ο μεσολαβητής που έχει οριστεί από το πτωχευτικό δικαστήριο. Ο νόμος δεν ορίζει κάποια συγκεκριμένη διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθείται για τον

²⁸ Άρθρο 105, παρ. 1, Νόμος 4013 του 2011

²⁹ Άρθρο 105, παρ. 2, Νόμος 4013 του 2011

τρόπο που πρέπει να γίνει η πρόσκληση των πιστωτών, «Η πρόσκληση γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο»³⁰. Ωστόσο η πρόσκληση θα πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει κάποιο τεκμήριο που να αποδεικνύει ότι πράγματι υπήρξε πρόσκληση. Πέρα από τον τρόπο που θα επιλέξει ο μεσολαβητής να ενημερώσει τους πιστωτές, «η πρόσκληση δημοσιεύεται στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Τομέας Νομικών)»³¹. Επίσης, σε ειδικές περιπτώσεις όπου υπάρχει αδυναμία εύρεσης τρόπου επικοινωνίας με κάποιον πιστωτή, η δημοσίευση σε μια πολιτική και μία οικονομική εφημερίδα θεωρείται ως πρόσφορο μέσο.

Χρονικός προσδιορισμός για το πότε θα σταλούν οι προσκλήσεις δεν υπάρχει, με μόνο περιορισμό ότι οι προσκλήσεις θα πρέπει να έχουν φτάσει στους πιστωτές τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την συνέλευση. Όσον αφορά το περιεχόμενο της πρόσκλησης, αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει σίγουρα τα θέματα που θα συζητηθούν στην συνέλευση καθώς και τον τόπο και χρόνο που θα πραγματοποιηθεί αυτή. Επίσης, εφόσον το σχέδιο συμφωνίας εξυγίανσης δεν περιλαμβάνεται στην πρόσκληση, θα πρέπει να είναι διαθέσιμο στους πιστωτές δέκα (10) τουλάχιστον ημέρες πριν από την συνέλευση, και θα πρέπει:

- α. να είναι υπογεγραμμένο από τον οφειλέτη
- β. να συνοδεύεται από τον πίνακα των πιστωτών
- γ. να συνοδεύεται από έκθεση εμπειρογνώμονα σχετικά με την συνδρομή των προϋποθέσεων επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης.

Η ενημέρωση των πιστωτών σχετικά με την σύγκληση της συνέλευσης των πιστωτών αποτελεί το πρώτο βήμα ώστε να προχωρήσει η συμφωνία εξυγίανσης. Εφόσον λοιπόν πραγματοποιηθεί αυτό και φτάσει η διαδικασία στην συνέλευση των πιστωτών, αυτός που είναι αρμόδιος για την ομαλή διεξαγωγή της είναι ο

---

³⁰ Άρθρο 105, παρ. 4, Νόμος 4013 του 2011

³¹ Άρθρο 105, παρ. 4, Νόμος 4013 του 2011

μεσολαβητής. Ο μεσολαβητής παρεμβαίνει με σκοπό να προωθήσει την διαπραγματεύση και να προσπαθήσει να την οδηγήσει στην επίτευξη της συμφωνίας εξυγίανσης. Επίσης εφόσον ο μεσολαβητής το κρίνει απαραίτητο του δίδεται από το νόμο η δυνατότητα να αναστείλει την πραγματοποίηση της συνέλευσης και να την μεταθέσει κάποια μέρα αργότερα. Ωστόσο, η νέα ημερομηνία που θα οριστεί για να πραγματοποιηθεί η συνέλευση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το διάστημα των δέκα (10) ημερών.

Παραπάνω ειπώθηκε ότι το σχέδιο της συμφωνίας εξυγίανσης θα πρέπει να έχει παρουσιαστεί στους πιστωτές πριν από την διεξαγωγή της συνέλευσης των πιστωτών. Ωστόσο το σχέδιο αυτό σε καμία περίπτωση δεν είναι δεσμευτικό και αμετάκλητο. Στην διάρκεια της συνέλευσης πραγματοποιείται συζήτηση μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών ώστε να γίνουν πλήρως κατανοητές όλες οι πτυχές του σχεδίου. Παράλληλα, οι πιστωτές έχουν το δικαίωμα να εκφράζουν τις αντιρρήσεις τους αλλά και να διατυπώνουν τυχόν προτάσεις τους για την τροποποίηση του σχεδίου. Οι προτάσεις που εκφράζονται από τους πιστωτές μπορούν να γίνουν αποδεκτές και να τροποποιηθεί το αρχικό σχέδιο συμφωνίας εξυγίανσης, «Κατά τη συζήτηση του σχεδίου συμφωνίας εξυγίανσης δύνανται να επέρχονται τροποποιήσεις»³², υπό τις προϋποθέσεις ότι:

- α. τις αποδέχεται ο οφειλέτης
- β. κάποια από τις άλλες απαιτήσεις δεν υφίσταται ζημία σε σχέση με το αρχικό σχέδιο

Μετά το πέρας της συζήτησης επί του σχεδίου της συμφωνίας εξυγίανσης και την πραγματοποίηση των τροποποιήσεων επί αυτού, εφόσον φυσικά υπάρχουν τέτοιες, σχηματίζεται το τελικό σχέδιο το οποίο και τίθεται για ψηφοφορία. Οι πιστωτές ψηφίζουν για την αποδοχή ή την απόρριψη του σχεδίου.

---

³² Άρθρο 106, παρ. 2, Νόμος 4013 του 2011

Ο νόμος θέτει κάποιες προϋποθέσεις ώστε η απόφαση της συνέλευσης των πιστωτών να θεωρηθεί έγκυρη. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι ότι πρώτον θα πρέπει οι πιστωτές που παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται να καλύπτουν το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των απαιτήσεων των πιστωτών. Έπειτα, εφόσον η απόφαση που παρθεί είναι θετική για την αποδοχή της συμφωνίας, τότε ο νόμος θέτει δύο ακόμα προαπαιτούμενα που θα πρέπει να ικανοποιούνται και τα οποία είναι τα εξής:

- i. Πλειοψηφία των πιστωτών που εκπροσωπούν το εξήντα τοις εκατό (60%) των απαιτήσεων των πιστωτών που παρίστανται στη συνέλευση
- ii. Στο εξήντα τοις εκατό (60%) αυτό να περιλαμβάνεται το σαράντα τοις εκατό (40%) των απαιτήσεων των εμπράγματων ή προνομιούχων ή με προσημείωση υποθήκης εξασφαλισμένων πιστωτών

Εφόσον λοιπόν το σχέδιο της συμφωνίας εξυγίανσης γίνει αποδεκτό και ταυτόχρονα πληρούνται και όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος, τότε η αποδοχή επικυρώνεται με την υπογραφή της συμφωνίας από εξουσιοδοτημένο από την συνέλευση πρόσωπο ή πρόσωπα ή με την υπογραφή της συμφωνίας από το σύνολο των πιστωτών που την αποδέχτηκαν.

Αποφυγή της συνέλευσης των πιστωτών

Η υποβολή του σχεδίου εξυγίανσης στη συνέλευση των πιστωτών, η συζήτηση σχετικά με αυτό, οι τροποποιήσεις που μπορεί να επέλθουν και τελικά η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών ή αντίθετα η απόρριψη του, αποτελεί ένα δρόμο σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο. Η διαδικασία αυτή όμως δεν αποτελεί μονόδρομο.

Ο νόμος παρέχει και την δυνατότητα ενός εναλλακτικού τρόπου επίτευξης συμφωνίας, ποιο γρήγορου και ευέλικτου. Ο τρόπος αυτός έγκειται στην σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών πριν πραγματοποιηθεί το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης. Στην περίπτωση αυτή δεν συγκαλείται επίσημα συνέλευση των πιστωτών όπως προβλέπεται στα προηγούμενα, αλλά επιτυγχάνεται συμφωνία ανεπίσημα. Το ανεπίσημο της συμφωνίας ωστόσο ισχύει μόνο όσον αφορά το κομμάτι της σύγκλισης της συνέλευσης των πιστωτών. Κατά τα λοιπά, η συμφωνία που έχει επιτευχθεί πρέπει φυσικά να υπογράφεται τόσο από τον οφειλέτη όσο και από τους πιστωτές με τους τρόπους που περιγράφηκαν στην προηγούμενη παράγραφο, ενώ πρέπει να κατατεθεί και στο πτωχευτικό δικαστήριο προς επικύρωση.

Επίσης, οι δικλίδες που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο τμήμα σχετικά με τον αριθμό των πιστωτών που χρειάζονται ώστε να προκύψει ικανή και νόμιμη πλειοψηφία συνεχίζουν να ισχύουν. Στην περίπτωση αυτή τα παραπάνω όρια υπολογίζονται επί των στοιχείων που αναφέρονται στην κατάσταση πιστωτών. Η κατάσταση των πιστωτών θα πρέπει να έχει συνταχθεί σχετικά πρόσφατα και σίγουρα όχι σε διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών πριν από την υποβολή της συμφωνίας. Η κατάσταση πιστωτών υποβάλλεται στο πτωχευτικό δικαστήριο μαζί με την υποβολή της συμφωνίας εξυγίανσης.

Τέτοια περίπτωση είναι η απόφαση που πήρε το Εφετείο Βορείου Αιγαίου αριθμός 124/2013. Η περίπτωση αυτή αφορά μια ναυτιλιακή ανώνυμη εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται στον κλάδο των ακτοπλοϊκών γραμμών στην Ελλάδα και ήταν εισηγμένη και στο χρηματιστήριο. Μετά από την αναφορά στις συνθήκες που οδήγησαν την εταιρεία να υποβάλλει αίτηση υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης καθώς και των υποχρεώσεων αυτής, η απόφαση αναφέρεται στην συμφωνία εξυγίανσης που είχε επιτευχθεί μεταξύ της εταιρείας και των πιστωτών της μετά από μεταξύ τους διαπραγματεύσεις και η οποία κατατέθηκε στο δικαστήριο μαζί με την αίτηση για υπαγωγή σε διαδικασία εξυγίανσης.

Το εφετείο στη συνέχεια παραθέτει τα θετικά στοιχεία που προκύπτουν από την συνέχιση της λειτουργίας της εταιρείας μέσα από την συμφωνία εξυγίανσης. Χαρακτηριστικά αναφέρει τις πιθανότητες για οικονομική ανάκαμψη, διάσωση μεγάλου αριθμού θέσεων εργασίας, ικανοποίηση των ασφαλιστικών οργανισμών αλλά και την μεγάλη αποδοχή που έχει η συμφωνία από τους πιστωτές της επιχείρησης. Για τους λόγους αυτούς γίνεται δεκτή η έφεση ως προς την αρχική απόφαση και το δικαστήριο αποδέχεται την ένταξη της εταιρείας σε διαδικασία εξυγίανσης όπως αποδέχεται και την συμφωνία εξυγίανσης που είχε επιτευχθεί πριν από το άνοιγμα της διαδικασίας³³.

Οφειλέτης – Νομικό Πρόσωπο

Μέχρι τώρα αναλύθηκαν οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να επέλθει μια συμφωνία εξυγίανσης μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών του. Είτε μέσω της συνέλευσης των πιστωτών, είτε παρακάμπτοντας το κομμάτι αυτό, η συμφωνία που επιτυγχάνεται πρέπει να υπογράφεται τόσο από τον οφειλέτη όσο και από τους πιστωτές. Η αποδοχή από τους πιστωτές της συμφωνίας εξυγίανσης ώστε να είναι έγκυρη, όπως είδαμε και παραπάνω, πρέπει να ικανοποιεί κάποιες δικλίδες που τίθεντο από το νόμο.

Πέρα όμως από το κομμάτι των πιστωτών, όπως ειπώθηκε επανειλημμένως, την συμφωνία εξυγίανσης πρέπει να την υπογράψει και ο οφειλέτης. Στην περίπτωση τώρα που ο οφειλέτης είναι φυσικό πρόσωπο, τότε τα πράγματα είναι σχετικά απλά καθώς δεν υπάρχει κάποιο θέμα ως προς το ποιος θα υπογράψει. Στην περίπτωση όμως που ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο, τότε τα πράγματα περιπλέκονται κάπως καθώς εκεί δεν υπάρχει ένα πρόσωπο αλλά υπάρχουν μέτοχοι και εταίροι.

Στις περιπτώσεις που ο οφειλέτης είναι νομικό πρόσωπο τότε αρμόδιο όργανο είναι η συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων. Η απόφαση για παράδειγμα της επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης ή της αποδοχής κάποιων όρων της είναι

---

³³ Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 2, 2014, σελ. 147-152

πολύ πιθανό να απαιτεί απόφαση από την συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων του νομικού προσώπου. Η απόφαση ωστόσο της μετοχικής ή εταιρικής συνέλευσης πρέπει να έχει παρθεί πριν την αποδοχή της συμφωνίας έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα της συμφωνίας εξυγίανσης. Ο νόμος δίδει την δυνατότητα η συνέλευση των μετόχων ή εταίρων να πραγματοποιηθεί και μετά την αποδοχή της συμφωνίας, ωστόσο θα πρέπει να γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην συμφωνία.

Εάν τώρα κάποιος από τους μετόχους ή τους εταίρους του νομικού προσώπου αρνούνται να εμφανιστούν στην σχετική συνέλευση ή δηλώνουν ότι θα καταψηφίσουν την συμφωνία εξυγίανσης, η στάση τους αυτή μπορεί να κριθεί από το πτωχευτικό δικαστήριο ως καταχρηστική. Το δικαστήριο εξετάζει τις πιθανότητες πτώχευσης του οφειλέτη εφόσον δεν επιτευχθεί η συμφωνία εξυγίανσης αλλά και το κατά πόσον θα συμμετέχουν οι μέτοχοι ή οι εταίροι στο προϊόν εκκαθάρισης εάν γίνει εκκαθάριση και ανάλογα κρίνει ως καταχρηστική ή μη την στάση τους. Εφόσον κριθεί ως καταχρηστική, μετά από αίτημα του οφειλέτη ή πιστωτή, το δικαστήριο διορίζει ειδικό εκπρόσωπο που θα αντικαταστήσει στην συνέλευση τους μετόχους ή εταίρους αυτούς.

Επίσης, στο νόμο ορίζεται ότι στη περίπτωση όπου απαιτείται η σύμπραξη κάποιων τρίτων, «Στην περίπτωση που για την εκπλήρωση ορισμένων όρων της συμφωνίας απαιτείται η σύμπραξη τρίτων προσώπων που δεν συμβάλλονται, αυτή είτε παρέχεται με σχετική δήλωση τούτων σε έγγραφο που φέρει βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής και συνοδεύει τη συμφωνία είτε τίθεται ως αναβλητική αίρεση στη συμφωνία για τη θέση της σε ισχύ»³⁴.

Τέλος να επισημάνουμε ότι οι δημόσιοι φορείς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου συμμετέχουν στην συμφωνία εξυγίανσης κανονικά όπως και κάθε άλλος ιδιώτης πιστωτής. Έτσι, όπως και ο ιδιώτης πιστωτής, οι δημόσιοι φορείς και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, είτε συναινούν με την αποδοχή της συμφωνίας πριν την υποβολή της στο δικαστήριο είτε συμμετέχουν στην συνέλευση των πιστωτών και υπογράφουν την αποδοχή της συμφωνίας εξυγίανσης.

---

³⁴ Άρθρο 106γ, παρ. 3, Νόμος 4013 του 2011

Προληπτικά Μέτρα

Η διαδικασία εξυγίανσης όπως προείπαμε έχει ως σκοπό να αναδιοργανώσει μια υπερχρεωμένη επιχείρηση και να την καταστήσει βιώσιμη ξανά. Ωστόσο για να μπορέσει να γίνει αυτό, θα πρέπει και η επιχείρηση να έχει κάποια βασικά στοιχεία που να επιτρέπουν την επιτυχία του όποιου σχεδίου εξυγίανσης. Έτσι, πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση του περιεχομένου της συμφωνίας εξυγίανσης, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούμε στα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται από το πτωχευτικό δικαστήριο στις περισσότερες περιπτώσεις.

Με την απόφαση του για άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, το πτωχευτικό δικαστήριο δύναται να διορίζει τον μεσολαβητή αλλά και να αποφασίζει για την λήψη ασφαλιστικών μέτρων. Η αίτηση για την λήψη ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να κατατεθεί προς το πτωχευτικό δικαστήριο από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η διάρκεια των ασφαλιστικών μέτρων δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την διάρκεια της διαδικασίας εξυγίανσης. Η ισχύς των μέτρων αφορά τις υποχρεώσεις της επιχείρησης οι οποίες έχουν δημιουργηθεί μέχρι και την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στην διαδικασία εξυγίανσης. Παράλληλα με τα ασφαλιστικά μέτρα αποφασίζεται και η αναστολή των ατομικών μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης του οφειλέτη, «μπορεί να αναστέλλονται... εν όλω ή εν μέρει τα ατομικά μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της περιουσίας του οφειλέτη»³⁵. Επίσης, η αναστολή μπορεί να επεκτείνεται και σε εγγυητές ή λοιπούς συν-οφειλέτες του αιτούντος, εφόσον συντρέχει σπουδαίος επιχειρηματικός ή κοινωνικός λόγος.

Εκτός βέβαια από την αναστολή των ατομικών διώξεων του οφειλέτη, χαρακτηριστικά παραδείγματα προληπτικών μέτρων, τα οποία και αναφέρονται στο άρθρο 10 του Πτωχευτικού Κώδικα, είναι η απαγόρευση διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων από τον οφειλέτη ή προς αυτών και η αναστολή των ατομικών διώξεων των πιστωτών με στόχο την αποτροπή της πρόωρης διασποράς και κατακερματισμού της περιουσίας του οφειλέτη.

---

³⁵ Άρθρο 103, παρ. 1, Νόμος 4013 του 2011

Επίσης, σε περιπτώσεις όπου κρίνεται σκόπιμο από το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί να αποφασιστεί η επέκταση της ισχύς των ασφαλιστικών μέτρων και μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ανοίγματος της διαδικασίας. Τέλος, μπορεί να αποφασιστεί η επέκταση των μέτρων ακόμα και σε εγγυητές ή λοιπούς συν-οφειλέτες του οφειλέτη, είτε βέβαια από την άλλη πλευρά να οριστούν και εξαιρέσεις από τα μέτρα.

Περιεχόμενο συμφωνίας εξυγίανσης

Τα προληπτικά μέτρα είναι σε πολλές περιπτώσεις αναγκαία ώστε να υπάρχει αντικείμενο για την διαδικασία εξυγίανσης. Επανερχόμενοι ωστόσο στην διαδικασία, η επιτυχία της βασίζεται στην επίτευξη συμφωνίας μεταξύ του οφειλέτη και των πιστωτών του. Σε προηγούμενη παράγραφο παρουσιάστηκε ο τρόπος με τον οποίο αποφασίζεται η συμφωνία. Στην παρούσα παράγραφο θα αναλυθεί το περιεχόμενο της συμφωνίας, δηλαδή τι μπορεί να περιέχει η συμφωνία ώστε να είναι ένομη και να γίνει αποδεκτή από το πτωχευτικό δικαστήριο.

Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 106^ε του Νόμου 4013 του 2011, για την εκπλήρωση της συμφωνίας εξυγίανσης επιτρέπεται η οποιαδήποτε ρύθμιση του ενεργητικού ή του παθητικού του οφειλέτη και χαρακτηριστικά:

- ✓ «Την μεταβολή των όρων των υποχρεώσεων του οφειλέτη»³⁶, όπως π.χ.
  - μεταγενέστερη πληρωμή μιας υποχρέωσης
  - μείωση επιτοκίου
  - έκδοση ομολογιών οι οποίες έχουν ως στόχο την είσπραξη χρημάτων για την αποπληρωμή μιας υποχρέωσης
- ✓ «Την κεφαλαιοποίηση υποχρεώσεων του οφειλέτη»³⁷, με
  - έκδοση μετοχών

---

³⁶ Άρθρο 106^ε, παρ. 1^α, του Νόμου 4013 του 2011

³⁷ Άρθρο 106^ε, παρ. 1β, του Νόμου 4013 του 2011

- έκδοση εταιρικών μεριδίων
- ✓ «Την ρύθμιση των σχέσεων των πιστωτών μετά την επικύρωση της συμφωνίας»³⁸, όπως π.χ.
  - τρόπος διοίκησης της επιχείρησης σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης υποχρεώσεων (βλ. επόμενη σελίδα)
  - τρόπος μεταβίβασης μετοχών ή μεριδίων που προέρχονται από κεφαλαιοποιημένες υποχρεώσεις
- ✓ «Τη μείωση των απαιτήσεων έναντι του οφειλέτη»³⁹
- ✓ «Την εκποίηση περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη»⁴⁰
- ✓ «Την ανάθεση διαχείρισης της επιχείρησης σε τρίτο»⁴¹
- ✓ «Τη μεταβίβαση ολόκληρης ή μέρους της επιχείρησης σε τρίτο ή πιστωτή»⁴²
- ✓ «Την αναστολή ατομικών διώξεων των πιστωτών»⁴³
- ✓ «Το διορισμό προσώπου που θα επιβλέπει την εκτέλεση των όρων της συμφωνίας εξυγίανσης»⁴⁴

Στο σημείο αυτό, κρίνεται ενδιαφέρον να παραμείνουμε λίγο στη ρύθμιση που αφορά την μεταβίβαση ολόκληρης ή μέρους της επιχείρησης σε τρίτο. Με τον όρο μεταβίβαση της επιχείρησης νοείται η μεταβίβαση του ενεργητικού της επιχείρησης αλλά και τον υποχρεώσεων αυτής. Στην συμφωνία εξυγίανσης πρέπει να αναφέρεται ακριβώς το τμήμα του ενεργητικού που μεταβιβάζεται ή αν μεταβιβάζεται ολόκληρο αλλά και το τμήμα των υποχρεώσεων που μεταβιβάζεται.

³⁸ Άρθρο 106^ε, παρ. 1γ, του Νόμου 4013 του 2011

³⁹ Άρθρο 106^ε, παρ. 1δ, του Νόμου 4013 του 2011

⁴⁰ Άρθρο 106^ε, παρ. 1ε, του Νόμου 4013 του 2011

⁴¹ Άρθρο 106^ε, παρ. 1στ, του Νόμου 4013 του 2011

⁴² Άρθρο 106^ε, παρ. 1ζ, του Νόμου 4013 του 2011

⁴³ Άρθρο 106^ε, παρ. 1η, Νόμος 4013 του 2011

⁴⁴ Άρθρο 106^ε, παρ. 1θ, Νόμος 4013 του 2011

Οι υποχρεώσεις που μεταβιβάζονται διαγράφονται από υποχρεώσεις του οφειλέτη και βαρύνουν πλέον τον «αγοραστή» τους. Στην συμφωνία εξυγίανσης μπορεί να προβλέπεται ότι οι υποχρεώσεις που απομένουν στον οφειλέτη θα ικανοποιηθούν από το τίμημα της μεταβίβασης, «ενώ οι λοιπές υποχρεώσεις κατά περίπτωση εξοφλούνται από το τίμημα της πώλησης της επιχείρησης ή του μέρους της»⁴⁵ ή θα συνεχίσουν να τον βαρύνουν ή θα κεφαλαιοποιηθούν, «παραμένουν ως υποχρεώσεις του οφειλέτη ή κεφαλαιοποιούνται»⁴⁶.

Ο νόμος, δίδει μια ακόμα δυνατότητα στους πιστωτές του οφειλέτη. Μπορεί να συσταθεί ανώνυμη εταιρεία από το σύνολο ή μέρος των πιστωτών με αρχική εισφορά όχι χρηματική αλλά σε είδος, όπου οι πιστωτές που συμμετέχουν θα εισφέρουν τις απαιτήσεις τους ή μέρος αυτών. Έπειτα η εταιρεία αυτή θα κινηθεί για την απόκτηση ολόκληρης ή μέρους της επιχείρησης του οφειλέτη με αντίτιμο την εξόφληση των απαιτήσεων τις οποίες έχουν εισφέρει στην ανώνυμη εταιρεία. Όλα αυτά βέβαια, θα πρέπει να αναφέρονται στην συμφωνία εξυγίανσης ώστε να εφαρμοστούν μετά την επικύρωση της.

Όλες οι παραπάνω ρυθμίσεις αφορούν κυρίως τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει μια ομαλή εκπλήρωση της συμφωνίας εξυγίανσης. Πέρα από αυτά όμως, η συμφωνία εξυγίανσης θα πρέπει να προβλέπει τι γίνεται σε περίπτωση αθέτησης της τήρησης της συμφωνίας από τον οφειλέτη ή την ύπαρξη επαχθών συμβάσεων κατά της επιχείρησης και αν αυτά είναι λόγοι διάλυσης της συμφωνίας.

Επίσης, ενώ κατά κανόνα η εγκυρότητα της συμφωνίας κατοχυρώνεται μετά από την επικύρωση από το πτωχευτικό δικαστήριο, παρέχεται η δυνατότητα κάποιου όρου ή ολόκληρη η συμφωνία να ισχύει μεταξύ των συμβαλλομένων χωρίς την επικύρωση του δικαστηρίου, αρκεί να αναφέρεται αυτό στην συμφωνία εξυγίανσης. Τέλος, μαζί με την συμφωνία εξυγίανσης, η οποία μπορεί να αποτυπώνεται και σε ιδιωτικό έγγραφο εφόσον δεν απαιτείται δημόσιο, πρέπει να κατατίθεται και εγκεκριμένο από τους πιστωτές και τον οφειλέτη επιχειρηματικό σχέδιο ίσης χρονικής διάρκειας με την συμφωνία.

---

⁴⁵ Άρθρο 106θ, παρ. 1, Νόμος 4013 του 2011

⁴⁶ Άρθρο 106θ, παρ. 1, Νόμος 4013 του 2011

Επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης

Το τελευταίο στάδιο πριν από την εφαρμογή της συμφωνίας εξυγίανσης στην πράξη είναι η κατάθεση της στο πτωχευτικό δικαστήριο και η επικύρωση της από αυτό. Η αίτηση επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης μπορεί να κατατεθεί στο πτωχευτικό δικαστήριο είτε από τον ίδιο τον οφειλέτη, είτε από οποιοδήποτε πιστωτή, είτε από τον μεσολαβητή εφόσον έχει οριστεί τέτοιος.

Το πτωχευτικό δικαστήριο με την υποβολή της αίτησης επικύρωσης εξετάζει εάν η συμφωνία εξυγίανσης είναι υπογεγραμμένοι από τον οφειλέτη και από την απαιτούμενη πλειοψηφία του συνόλου των πιστωτών ή τους εκπροσώπους που έχουν επιλεγεί νόμιμα με απόφαση της συνέλευσης των πιστωτών. Εφόσον πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις τότε το πτωχευτικό δικαστήριο επικυρώνει την συμφωνία εξυγίανσης.

Υπάρχουν ωστόσο και περιπτώσεις όπου το πτωχευτικό δικαστήριο δεν επικυρώνει την συμφωνία εξυγίανσης. Αυτό συμβαίνει όταν από τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί προκύπτουν τα εξής:

- α. Με την υλοποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης η επιχείρηση δεν θα καταστεί βιώσιμη
- β. Με την υλοποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν προστατεύεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών
- γ. Η συμφωνία εξυγίανσης προέρχεται από αθέμιτη πράξη ή δόλο του οφειλέτη, κάποιου εκ των πιστωτών ή οποιουδήποτε τρίτου

- δ. Με την υλοποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης πιστωτές που βρίσκονται στην ίδια θέση ως προς τις απαιτήσεις τους κατά του οφειλέτη αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο
- ε. Με την υλοποίηση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν αναιρείται η παύση πληρωμών της επιχείρησης

Στην τελευταία περίπτωση, εφόσον μαζί με την αίτηση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης έχει κατατεθεί και αίτηση πτώχευσης, το πτωχευτικό δικαστήριο κηρύσσει τον οφειλέτη σε κατάσταση πτώχευσης. Εάν δεν έχει κατατεθεί αίτηση πτώχευσης, τότε η απόφαση απόρριψης της συμφωνίας εξυγίανσης μεταφέρεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών, ο οποίος είναι υπεύθυνος έπειτα να αποφασίσει εάν θα υποβάλει αίτηση πτώχευσης.

Στις περιπτώσεις που αναφέρονται παραπάνω δεν υπάρχει η περίπτωση της κατάθεσης μιας συμφωνίας εξυγίανσης χωρίς όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Αυτό διότι εφόσον το δικαστήριο κρίνει ότι απαιτούνται πρόσθετα στοιχεία για την τεκμηρίωση της συμφωνίας εξυγίανσης, δεν απορρίπτει την αίτηση αλλά ζητάει την προσκόμιση των επιπλέον στοιχείων σε εύλογο χρονικό διάστημα και όχι μεγαλύτερο των δέκα ημερών.

Το πτωχευτικό δικαστήριο εφόσον δεν συντρέχουν λόγοι απόρριψης της αίτησης επικυρώνει την συμφωνία εξυγίανσης. Η επικύρωση της συμφωνίας από το δικαστήριο την καθιστά δεσμευτική για το σύνολο των πιστωτών. Ακόμα και οι πιστωτές που δεν υπερψήφισαν ή υπόγραψαν την συμφωνία εξυγίανσης είναι υποχρεωμένοι να πειθαρχήσουν.

Φυσικά, σύμφωνα με το άρθρο 106^η παρ. 1 του Νόμου 4013 του 2011, η συμφωνία αφορά όλους τους πιστωτές που είχαν δικαίωμα συμμετοχής στην συνέλευση των πιστωτών, δηλαδή όσους πιστωτές είχαν γεννημένη απαίτηση μέχρι

την ημερομηνία που κατατέθηκε στο πτωχευτικό δικαστήριο το αίτημα ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης. Επίσης, στους πιστωτές οι οποίοι δεν επηρεάζονται από την επικύρωση της συμφωνίας από το δικαστήριο ανήκουν και οι πιστωτές που είχαν απαιτήσεις εξασφαλισμένες με εμπράγματα ασφάλειες ακόμα και αν αυτές είχαν δημιουργηθεί πριν την υποβολή της αίτησης ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης.

Επιπλέον, με την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης παρέχονται στον οφειλέτη κάποιες δυνατότητες που του είχαν απαγορευτεί. Αρχικά δίδεται η δυνατότητα στον οφειλέτη να εκδίδει επιταγές ξανά. Επιπλέον, τα αδικήματα της έκδοσης ακάλυπτων επιταγών του οφειλέτη προς δημόσιους φορείς, δημόσιους οργανισμούς ή φορείς κοινωνικής ασφάλισης παύουν να ισχύουν. Τέλος, η απόφαση επικύρωσης της συμφωνίας αποτελεί εκτελεστικό τίτλο των υποχρεώσεων που ορίζονται από την συμφωνία εξυγίανσης.

Ειδική εκκαθάριση

Στην μέχρι τώρα ανάλυση παρουσιάστηκε η διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση αίτησης για άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης. Παρουσιάστηκαν τα βήματα που πρέπει να γίνουν ώστε να υπάρξει συμφωνία εξυγίανσης, η οποία να εκπληρώνει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να επικυρωθεί από το πτωχευτικό δικαστήριο, καθώς και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το πτωχευτικό δικαστήριο δεν επικυρώνει την συμφωνία εξυγίανσης.

Ο πτωχευτικός κώδικας σε περιπτώσεις μεγάλων επιχειρήσεων παρέχει μία ακόμα δυνατότητα, αυτή της ειδικής εκκαθάρισης σε λειτουργία. Οι προϋποθέσεις για να υπαχθεί μια επιχείρηση στην διαδικασία αυτή είναι να βρίσκεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών και να ξεπερνά δύο από τα τρία παρακάτω όρια κατά την τελευταία χρήση της. Τα όρια αυτά είναι:

- i. Σύνολο ισολογισμού 1.500.000,00 ευρώ
- ii. Καθαρός κύκλος εργασιών 3.000.000,00 ευρώ
- iii. Μέσος όρος προσωπικού 50 άτομα

Όπως και στην διαδικασία εξυγίανσης, αίτηση για υπαγωγή σε ειδική εκκαθάριση μπορεί να υποβάλλει ο οφειλέτης, οποιοσδήποτε πιστωτής ή ο εισαγγελέας πρωτοδικών. Η αίτηση για να γίνει αποδεκτή θα πρέπει να συνοδεύεται από δύο ακόμα στοιχεία. Πρώτον, βεβαίωση τράπεζας για την ύπαρξη αξιόχρεου επενδυτή ο οποίος ενδιαφέρεται να αγοράσει το ενεργητικό της επιχείρησης. Δεύτερον, δήλωση αποδοχής του ρόλου του εκκαθαριστή από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που θα αναλάβει το ρόλο αυτό. Μαζί με την δήλωση αποδοχής, πρέπει να υποβάλλεται έκθεση με το σχεδιασμό και την πορεία της εκκαθάρισης, καθώς και ένας προϋπολογισμός των προβλεπόμενων εξόδων με ταυτόχρονη βεβαίωση ύπαρξης των απαιτούμενων χρημάτων για κάλυψη των εξόδων αυτών.

Η υποβολή αίτησης για υπαγωγή στο καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, αναστέλλει τυχόν αιτήσεις πτώχευσης που έχουν γίνει, ενώ εάν η ειδική εκκαθάριση ευοδωθεί και το ενεργητικό της επιχείρησης μεταβιβαστεί, τότε η αίτηση πτώχευσης απορρίπτεται. Το ίδιο δεν συμβαίνει όμως με την διαδικασία εξυγίανσης. Εάν πριν από την μελέτη της αίτησης για υπαγωγή στο καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης κατατεθεί αίτηση διαδικασίας εξυγίανσης, τότε προηγείται η εξέταση της αίτησης διαδικασίας εξυγίανσης παγώνοντας ταυτόχρονα την εξέταση της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης.

Εφόσον κατατεθεί αίτηση για υπαγωγή σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, η αίτηση πρέπει να κοινοποιηθεί στην επιχείρηση, ενώ περίληψη αποστέλλεται και δημοσιεύεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) και στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (Τομέας Νομικών). Κατά την εξέταση της αίτησης, εάν το πτωχευτικό δικαστήριο κρίνει με τα στοιχεία που του παρέχονται ότι προβλέπονται περισσότερες πιθανότητες διάσωσης της επιχείρησης χωρίς να ζημιώνεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, τότε κάνει αποδεκτή την αίτηση.

Με την αποδοχή της αίτησης, το πτωχευτικό δικαστήριο διορίζει και των εκκαθαριστή. Ο εκκαθαριστής, ο οποίος αναλαμβάνει την διοίκηση της επιχείρησης, έχει κάποιες συγκεκριμένες υποχρεώσεις που πρέπει να εκπληρώσει:

- i. Απογραφή των στοιχείων της επιχείρησης
- ii. Κατάρτιση υπομνήματος προσφοράς
- iii. Δημοσίευση πρόσκλησης διενέργειας δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού

Η δημοσίευση της πρόσκλησης πρέπει να γίνει με ολοσέλιδη καταχώρηση σε δύο καθημερινής πανελλήνιας κυκλοφορίας εφημερίδες, στο Γ.Ε.ΜΗ. και στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ενιαίου Ταμείου Ανεξάρτητα Απασχολουμένων (Τομέας Νομικών) καθώς επίσης και στην ιστοσελίδα της επιχείρησης στο διαδίκτυο εάν υπάρχει. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται εάν αφορά την αγορά του συνόλου του ενεργητικού ή επιμέρους τμήματα της επιχείρησης, όπως και οι λοιποί όροι πραγματοποίησης της αγοράς.

Η κατάθεση των προσφορών από τους υποψήφιους αγοραστές γίνεται σε σφραγισμένο φάκελο. Μετά το πέρας της διαδικασίας κατάθεσης προσφορών, ο εκκαθαριστής εξετάζει τις προσφορές και συντάσσει έκθεση όπου αναφέρεται η κατάταξη των προσφορών κατά την άποψη του, η επιλογή της πιο συμφέρουσας και η επικύρωση του διαγωνισμού. Η έκθεση αυτή κοινοποιείται σε όσους κατέθεσαν προσφορά και στο πτωχευτικό δικαστήριο. Το δικαστήριο αφού επικυρώσει την σχετική διαδικασία (μπορεί και να την απορρίψει), εξετάζει την έκθεση και την αποδέχεται ή την απορρίπτει. Αν γίνει δεκτή η έκθεση, το δικαστήριο με απόφαση του επιβεβαιώνει τον αγοραστή ή αγοραστές.

Ο εκκαθαριστής, μετά την απόφαση επικύρωσης από το δικαστήριο, πρέπει να συντάξει το σχέδιο Σύμβασης Μεταβίβασης του Ενεργητικού της Επιχείρησης. Ο αγοραστής ή οι αγοραστές παραλαμβάνουν την σύμβαση αυτή ώστε να την υπογράψουν. Μετά την υπογραφή της σύμβασης και την καταβολή του

προβλεπόμενου ποσού (με εξασφάλιση του υπολοίπου), ο εκκαθαριστής συντάσσει πράξη εξόφλησης ή πράξη πληρωμής του προβλεπόμενου ποσού η οποία επισυνάπτεται στην σύμβαση μεταβίβασης. Τέλος, μετά το πέρας της μεταβίβασης, ο εκκαθαριστής είναι υποχρεωμένος να δημοσιοποιήσει Πρόσκληση Αναγγελίας Απαιτήσεων των πιστωτών. Οι πιστωτές έχουν περιθώριο ενός μηνός να αναγγείλουν τις απαιτήσεις τους. Κατόπιν, ο εκκαθαριστής συντάσσει τον Πίνακα Κατάταξης των πιστωτών, οι οποίοι θα ικανοποιηθούν από το καθαρό ποσό της εκκαθάρισης.

Το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών έχει εκδικάσει περιπτώσεις αίτησης για υπαγωγή σε ειδική εκκαθάριση και μία από αυτές είναι αυτή που αναφέρεται στην δικαστική απόφαση 1394/2012. Στην συγκεκριμένη υπόθεση λόγω της οικονομικής κρίσης δημιουργήθηκε πρόβλημα ρευστότητας στην αιτούσα εταιρεία και όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά η εταιρεία οδηγήθηκε σε κατάσταση επαπειλούμενης αδυναμίας εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της.

Η αίτηση που υποβλήθηκε συνοδευόταν από βεβαίωση γερμανικής τράπεζας περί ύπαρξης επενδυτή καθώς και πλήρους σχεδίου για τον τρόπο λειτουργίας της εταιρείας κατά το διάστημα της εκκαθάρισης. Το δικαστήριο αφού εξέτασε όλα τα στοιχεία βεβαιώθηκε ότι πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις ώστε να τεθεί η εταιρεία σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης και κάνει αποδεκτή την αίτηση. Παράλληλα προχωρά στον διορισμό του εκκαθαριστή και στην αναστολή των ατομικών μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης των πιστωτών⁴⁷.

---

⁴⁷ Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 3, 2013, σελ. 255-257

3. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Ν.4072/2012

Ο νόμος 4013 του 2011 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 13 Σεπτεμβρίου του 2011 από όταν και έπειτα ξεκίνησε να ισχύει. Ωστόσο, κρίθηκε σκόπιμο να γίνουν κάποιες συμπληρώσεις και τροποποιήσεις για την ομαλότερη εφαρμογή του νόμου. Οι αλλαγές αυτές επήλθαν, μαζί με άλλα, με την ψήφιση του νόμου 4072/2012 ο οποίος δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 11 Απριλίου του 2012. Στην συνέχεια της παραγράφου παρουσιάζονται οι αλλαγές αυτές καθώς και τα άρθρα στα οποία αναφέρονται.

Αρχικά, στο τέλος του άρθρου 99 προστίθεται μια διευκρίνιση σχετικά με εάν μπορεί ο ίδιος οφειλέτης να υποβάλει νέα αίτηση υπαγωγής σε διαδικασία εξυγίανσης. Ο νόμος 4072/2012 διευκρινίζει ότι είναι δυνατόν να υποβληθεί νέα αίτηση ανοίγματος διαδικασίας εξυγίανσης από τον ίδιο οφειλέτη, αρκεί να έχει περάσει μια πενταετία από την επικύρωση προηγούμενης συμφωνίας εξυγίανσης.

Στη συνέχεια, στο άρθρο 100, το οποίο αφορά την αίτηση για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, προστίθεται ότι εκτός από τον οφειλέτη, τους πιστωτές και τον μεσολαβητή, στην συζήτηση για την συμφωνία εξυγίανσης μπορεί να παρευρεθεί και να εκφράσει την άποψη του και εκπρόσωπος των εργαζομένων της επιχείρησης.

Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 101, αναφέρει ότι το πτωχευτικό δικαστήριο εάν κρίνει ότι η συμφωνία εξυγίανσης καλύπτει όλες τις προϋποθέσεις ώστε να επιτύχει χωρίς να βλάψει την συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, αποφασίζει υπέρ του ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης. Η αλλαγή την οποία επιφέρει ο ν. 4072/2012 έγκειται στην μείωση από τέσσερις (4) σε δύο (2) μήνες της διάρκειας του ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης μετά την απόφαση του δικαστηρίου.

Στην πέμπτη παράγραφο του άρθρου 102 , αναφέρεται ότι ο μεσολαβητής εάν κρίνει ότι δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις επίτευξης συμφωνίας, πρέπει να το μεταφέρει αμέσως στον πρόεδρο του πτωχευτικού δικαστηρίου ώστε να ανακληθεί η απόφαση ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης. Το νέο στοιχείο έγκειται στην δυνατότητα που δίνει πλέον ο νόμος σε κάποιο πιστωτή να αιτηθεί την ανάκληση του ανοίγματος της διαδικασίας εξυγίανσης εφόσον δεν υπάρχει μεσολαβητής στις διαπραγματεύσεις ή εφόσον ο μεσολαβητής δεν το πράττει παρότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις.

Το άρθρο 103 του ν. 4013/2011, αναφέρεται στα προληπτικά μέτρα τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν ύστερα από απόφαση του δικαστηρίου. Με τον ν. 4072/2012, διευκρινίζεται ότι ένα από τα προληπτικά μέτρα το οποίο μπορεί να αποφασίσει το πτωχευτικό δικαστήριο είναι η διατήρηση των αναγκαίων θέσεων εργασίας μέχρι την έκδοση απόφασης για την επικύρωση ή απόρριψη του σχεδίου εξυγίανσης.

Στη συνέχεια του παραπάνω άρθρου αναφέρεται ότι δύναται να υπάρξουν εξαιρέσεις από τα προληπτικά μέτρα εφόσον πρόκειται για πολύ σημαντικό κοινωνικό λόγο. Ο νέος νόμος τροποποιεί την ερμηνείας που δίδει στον σημαντικό κοινωνικό λόγο και συγκεκριμένα αναφέρει:

«προκειμένου να καταβληθούν σε πιστωτή ποσά που είναι αναγκαία για τη διατροφή τούτου ή της οικογένειάς του ή για την ικανοποίηση απαιτήσεων διατροφής άλλων προσώπων. Απαιτήσεις εργαζομένων για μισθούς δεν καταλαμβάνονται από τα προληπτικά μέτρα, εκτός αν το δικαστήριο επεκτείνει την αναστολή της παραγράφου 1 και στις απαιτήσεις αυτές για σπουδαίο λόγο και για ορισμένο χρόνο ειδικά αναφερόμενους στην απόφαση. ».

Τέλος προστίθεται μια νέα παράγραφος στο άρθρο 103. Η παράγραφος αυτή αναφέρει ότι τα προληπτικά μέτρα που επιβλήθηκαν μετά από απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου, έχουν ισχύ για διάστημα έως δύο (2) μήνες μετά την απόφαση για άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης.

Οι τελευταίες αλλαγές που επέρχονται με τον ν. 4072/2012 είναι στα άρθρα 106 ε, 106 στ και 106 η. Αρχικά στο άρθρο 106 ε, το οποίο αναφέρεται στο περιεχόμενο της συμφωνίας εξυγίανσης, μεταβάλλεται το διάστημα όπου αναστέλλονται οι ατομικές διώξεις των πιστωτών κατά του οφειλέτη μετά την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης. Στο ν. 4013/2011 το διάστημα αυτό προβλεπόταν στους έξι (6) μήνες, ενώ με το ν.4072/2012 το διάστημα μειώνεται στους τρεις (3) μήνες. Επίσης, η τρίτη παράγραφος που αναφέρει ότι η μη τήρηση της συμφωνίας εξυγίανσης από τον οφειλέτη αποτελεί επαρκή λόγο για διάλυση ή καταγγελία της συμφωνίας, προσαυξάνεται ως εξής:

«Κατά τα λοιπά ισχύουν τα δικαιώματα που έχει κάθε πιστωτής κατά το κοινό δίκαιο για τις περιπτώσεις μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων του οφειλέτη που αναλαμβάνονται ή διαμορφώνονται με τη συμφωνία, καθώς και καθυστερημένης ή πλημμελούς εκπλήρωσης, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων καταγγελίας ή υπαναχώρησης».

Τέλος στο άρθρο 106 ε πραγματοποιείται μια νέα προσθήκη όπου αναφέρεται στην πρόβλεψη βελτίωσης της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Με βάση την προσθήκη αυτή, ο οφειλέτης εφόσον βελτιωθεί η οικονομική του κατάσταση μπορεί παρακάμπτοντας το σχέδιο εξυγίανσης να χρησιμοποιήσει το παραπάνω εισόδημα για ικανοποίηση υποχρεώσεων του, υπό την προϋπόθεση ότι η δυνατότητα αυτή αναφέρεται στην συμφωνία εξυγίανσης.

Νέα προσθήκη υπάρχει και στο άρθρο 106 στ, το οποίο αναφέρεται στην υποβολή της αίτησης για επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης. Στο ν. 4013/2011 δεν προβλέπεται το διάστημα εντός του οποίου θα οριστεί δικάσιμος για το αίτημα επικύρωσης της συμφωνίας εξυγίανσης. Η προσθήκη που επέρχεται με τον ν. 4072/2012 ουσιαστικά καλύπτει το κενό αυτό, καθώς αναφέρει ότι το δικαστήριο πρέπει να ορίσει δικάσιμο σε διάστημα όχι μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης.

Το άρθρο 106 η είναι το τελευταίο που υφίσταται αλλαγές από το ν. 4072/2012, ωστόσο οι αλλαγές αυτές είναι σημαντικές. Το συγκεκριμένο άρθρο

αναφέρεται στα αποτελέσματα από την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης στον οφειλέτη. Η τέταρτη παράγραφος του άρθρου μετονομάζεται σε πέμπτη και στην θέση της εισάγεται νέα παράγραφος. Η νέα αυτή παράγραφος αναφέρει ότι εφόσον η συμφωνία εξυγίανσης τηρηθεί και εκτελεστεί από τον οφειλέτη χωρίς κάποια παρατυπία ή καθυστέρηση, τότε το αξιόποιο των πράξεων που αναφέρονται στην τρίτη παράγραφο του ίδιου άρθρου παύει να ισχύει. Αλλαγή όμως υφίσταται και η τρίτη παράγραφος καθώς πλέον μετατρέπεται ως εξής:

«Με την επικύρωση της συμφωνίας: (α) Αίρεται αυτοδικαίως η απαγόρευση ή το κώλυμα έκδοσης επιταγών που είχε επιβληθεί στον οφειλέτη πριν από την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης. (β) Αναστέλλεται η ποινική δίωξη των πλημμελημάτων της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής και εκείνων που προβλέπονται στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (Α' 43), καθώς και της καθυστέρησης καταβολής οφειλών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, εφόσον οι παραπάνω πράξεις έχουν τελεσθεί πριν από την υποβολή της αίτησης κατά το άρθρο 100. Η αναστολή δεν υπόκειται στον χρονικό περιορισμό της παραγράφου 3 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα και ισχύει για όσο χρονικό διάστημα προβλέπεται να διαρκέσει η εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οφειλέτη που απορρέουν από τη συμφωνία εξυγίανσης και υπό τον όρο της εμπρόθεσμης εκπλήρωσης των συμφωνηθέντων.»

4. ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΩΝ ΠΡΟ – ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Η διαδικασία εξυγίανσης σύμφωνα με τον νόμο 4013 του 2011, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 4072 του 2012 συνεχίζει και ισχύει μέχρι σήμερα. Η νέα αυτή διαδικασία επέφερε αρκετές αλλαγές τόσο ως προς τον οφειλέτη όσο και ως προς τους πιστωτές σε σχέση με τις προγενέστερες προ – πτωχευτικές διαδικασίες και ειδικά με την διαδικασία συνδιαλλαγής την οποία και κατήργησε⁴⁸. Στην συνέχεια του παρόντος κεφαλαίου παρουσιάζονται αρχικά οι διαφορές με τα παλαιότερα νομοθετήματα και έπειτα αυτές σε σχέση με την διαδικασία συνδιαλλαγής, ώστε να κατανοηθεί ακόμα καλύτερα η διαδικασία εξυγίανσης και ο μηχανισμός λειτουργίας της.

Ξεκινώντας την σύγκριση της διαδικασίας εξυγίανσης με την διαδικασία που προβλεπόταν στο νομοθετικό διάταγμα 3562/1956, βλέπουμε ότι η σημαντικότερη διαφορά βρίσκεται στα πρόσωπα που μπορούν να υπαχθούν στο κάθε νόμο. Ενώ στο νόμο 4013/2011 μπορεί να υπαχθεί κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το νομοθετικό διάταγμα 3562/1956 αφορούσε μόνο τις ανώνυμες εταιρείες. Επίσης όσον αφορά τις προϋποθέσεις ένταξης, στο νομοθετικό διάταγμα 3562/1956 μπορούσε να υπαχθεί μια ανώνυμη εταιρεία που είχε περιέλθει σε παύση πληρωμών.

Ο νόμος 1386 του 1983 που αποτελεί τον επόμενο νόμο που αναφέρεται στην διαδικασία εξυγίανσης, παρουσιάζει διαφορές με τον 4013 του 2011 και όσον αφορά τον τρόπο που επιτυγχάνεται η εξυγίανση αλλά και τις προϋποθέσεις ένταξης. Σύμφωνα με τον νόμο 1386/1983 η εξυγίανση της επιχείρησης εναπόκειται στον Οργανισμό Οικονομικής Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων (ΟΑΕ) και όχι σε κάποια συμφωνία μεταξύ πιστωτών και οφειλέτη. Επίσης, στο νόμο 1386/1983 αναφέρονταν προϋποθέσεις όπως οι υποχρεώσεις να είναι πενταπλάσιες του

⁴⁸ Περάκης Ευάγγελος, Καθηγητής της Νομικής Σχολής Αθηνών, (2012), «Διαδικασία συνδιαλλαγής και διαδικασία εξυγίανσης: Δύο διαφορετικοί δρόμοι για έξω-πτωχευτική αντιμετώπιση της επιχειρηματικής κρίσης», σελ. 1

εταιρικού κεφαλαίου της επιχείρησης ή να υπάρχει ενδιαφέρον για την Εθνική Άμυνα ή την αξιοποίηση πηγών εθνικού πλούτου.

Ο νόμος 1892 του 1990 διαφοροποιείται από τον 1386 του 1983 και πλησιάζει κάπως προς τον 4013 του 2011. Συνεχίζει να υπάρχει διαφορά ως προς τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται, ωστόσο οι επιλογές που δίδονται τείνουν προς αυτές του 4013/2011. Σύμφωνα με τον νόμο 1892/1990 είτε συντελείται συμφωνία μεταξύ των πιστωτών η οποία και είναι δεσμευτική τόσο για τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα όσο και για τους δημόσιους οργανισμούς και φορείς είτε η άλλη επιλογή είναι αυτή της ειδικής εκκαθάρισης.

Αυτές είναι κάποιες από τις σημαντικότερες διαφορές μεταξύ της διαδικασίας εξυγίανσης του νόμου 4013/2011 και των προγενέστερων προ – πτωχευτικών διαδικασιών. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον ωστόσο παρουσιάζει η σύγκριση μεταξύ της διαδικασίας εξυγίανσης και της διαδικασίας συνδιαλλαγής. Στη συνέχεια πραγματοποιείται η σύγκριση αυτή και αναφέρονται οι σημαντικότερες αλλαγές που επέφερε ο νόμος 4013 του 2011.

Η πρώτη και μία από τις σημαντικότερες αλλαγές που επήλθε με τον νέο νόμο αφορά στις προϋποθέσεις ένταξης στην διαδικασία εξυγίανσης. Η υπαγωγή στην διαδικασία συνδιαλλαγής απαιτούσε ο οφειλέτης να βρίσκεται σε «παρούσα ή προβλέψιμη οικονομική αδυναμία» όχι όμως σε παύση πληρωμών. Αυτό είχε ως συνέπεια να αφήνει ένα πολύ μεγάλο περιθώριο στις επιχειρήσεις να επικαλεστούν μελλοντική οικονομική αδυναμία και να αιτηθούν την υπαγωγή τους στην διαδικασία, ενώ παράλληλα επιχειρήσεις που αποδεδειγμένα είχαν περιέλθει σε οικονομική αδυναμία (στάση πληρωμών) την απέκλειε. Ο νέος νόμος τροποποίησε το κομμάτι αυτό και επιτρέπει την υπαγωγή στην διαδικασία εξυγίανσης επιχειρήσεων που βρίσκονται σε επαπειλούμενη ή επελθούσα παύση πληρωμών. Πλέον δηλαδή εκτός του ότι επιτρέπεται η υπαγωγή σε επιχειρήσεις που έχουν κηρύξει παύση πληρωμών, μικραίνει και το εύρος των επιχειρήσεων που μπορούν

να υπαχθούν καθώς το «προβλέψιμη οικονομική αδυναμία» μετατρέπεται σε επαπειλούμενη παύση πληρωμών.

Εκτός από τις προϋποθέσεις ένταξης η διαδικασία εξυγίανσης, όπως ειπώθηκε και παραπάνω, επέφερε αλλαγές τόσο για τον οφειλέτη όσο και για τους πιστωτές. Επικεντρώνοντας στον οφειλέτη αρχικά, σημαντικές αλλαγές επήλθαν στην μορφή που μπορεί να λάβει η διαδικασία εξυγίανσης. Ο νέος νόμος δίδει την δυνατότητα να συναφθεί συμφωνία εξυγίανσης ακόμα και εκτός συνέλευσης των πιστωτών ή ακόμα να υπάρχει ήδη συμφωνία κατά την υποβολή του αιτήματος για άνοιγμα της διαδικασίας. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται στον οφειλέτη μια επιπλέον ελευθερία να δράσει όπως αυτός θεωρεί καλύτερο και πιο συμφέρον ώστε να επιτύχει την συμφωνία εξυγίανσης.

Επίσης, ο νόμος παρέχει στο δικαστήριο την δυνατότητα να ορίσει ειδικό εκπρόσωπο ο οποίος θα αντικαταστήσει και θα ψηφίζει αντί εταίρων ή μετόχων της επιχείρησης. Η δυνατότητα αυτή παρέχεται βέβαια σε περιπτώσεις όπου κατά την εφαρμογή της συμφωνίας εξυγίανσης κάποιοι εταίροι ή μέτοχοι αντιδρούν και δεν συναινούν στην λήψη των απαραίτητων μέτρων⁴⁹.

Σημαντική διαφοροποίηση επέρχεται και ως προς την θέση της εταιρείας απέναντι στους πιστωτές της. Σύμφωνα με την διαδικασία συνδιαλλαγής έπρεπε να ισχύει η αρχή της ίσης μεταχείρισης ως προς τους πιστωτές κατά την επίτευξη συμφωνίας. Στη διαδικασία εξυγίανσης ωστόσο προβλέπεται ότι σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και υπό κάποιες προϋποθέσεις μπορεί η αρχή αυτή να μην ισχύσει⁵⁰. Με τον τρόπο αυτό δίδεται στον οφειλέτη μια παραπάνω ελευθερία κινήσεων και επιλογών.

Μια ακόμα διαφορά σε σχέση με την διαδικασία συνδιαλλαγής είναι η αντιμετώπιση από το πτωχευτικό δικαστήριο σε περίπτωση μη πλήρους τεκμηρίωσης της αίτησης υπαγωγής από τον οφειλέτη. Ενώ στην διαδικασία

---

⁴⁹ Άρθρο 106, παρ. 2 του νόμου 4013/2011

⁵⁰ Άρθρο 106ζ, παρ.2δ' του νόμου 4013/2011

συνδιαλλαγής εάν δεν συμπεριλαμβάνονταν όλα τα απαραίτητα έγγραφα στην αίτηση υπαγωγής η αίτηση απορριπτόταν, στην διαδικασία εξυγίανσης παρέχεται ευχέρεια στο δικαστήριο να ζητήσει από τον οφειλέτη συμπληρωματικά έγγραφα ή στοιχεία χωρίς να απορρίψει την αίτηση⁵¹.

Τέλος, τροποποίηση επήλθε και στο ποσό που έπρεπε να πληρώσει ο οφειλέτης κατά την υποβολή της αίτησης ανοίγματος της διαδικασίας. Με το νόμο 4013 του 2011 μειώνεται κατά χίλια (1000) ευρώ και διαμορφώνεται πλέον στις τέσσερις (4000) ή επτά (7000) χιλιάδες ευρώ για ανώνυμες εταιρείες και στις δύο (2000) χιλιάδες ευρώ όταν δεν ζητείται διορισμός μεσολαβητή ή πρόκειται για φυσικό πρόσωπο⁵².

Εκτός από τον οφειλέτη, ο νόμος 4013 του 2011 με την διαδικασία εξυγίανσης επέφερε αρκετές τροποποιήσεις και ως προς τους πιστωτές. Στο νόμο 3588 του 2007 προβλεπόταν η αρχή της ίσης μεταχείρισης των πιστωτών. Ο νόμος 4013 του 2011 ωστόσο αναφέρεται σε «συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών»⁵³. Η διαδικασία εξυγίανσης θέτει ως στόχο δηλαδή την αναδιοργάνωση και ανάκαμψη της επιχείρησης αλλά αυτό δεν θα πρέπει να γίνει επιζήμιο για κάποιο πιστωτή. Το στοιχείο αυτό είναι πολύ σημαντικό καθώς πλέον η διαδικασία εξυγίανσης μπορεί να χαρακτηριστεί και ως «ηθικά» νόμιμη.

Επίσης μια διαφοροποίηση είναι η δυνατότητα του δικαστηρίου να καλεί πιστωτές κατά το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης ή όταν πρόκειται το δικαστήριο να αποφασίσει την επιβολή προληπτικών μέτρων⁵⁴. Παράλληλα, εάν το δικαστήριο κάνει δεκτή την συμφωνία εξυγίανσης και την επικυρώσει, η συμφωνία είναι δεσμευτική για το σύνολο των πιστωτών. Με τον νόμο 4072 του 2012 ωστόσο ορίζεται σαφώς και η διάρκεια της διαδικασίας. Έτσι ορίζεται ότι το χρονικό διάστημα δεν μπορεί να ξεπεράσει τους τρεις (3) μήνες καθώς έπειτα η διαδικασία λήγει αυτοδίκαια. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η καθυστέρηση και ο

---

⁵¹ Άρθρο 106ζ, παρ. 4 του νόμου 4013/2011

⁵² Άρθρο 100, παρ. 5 του νόμου 4013/2011

⁵³ Άρθρο 99, παρ. 2 του νόμου 4013/2011

⁵⁴ Άρθρο 100 παρ. 6 & άρθρο 103 παρ. 4 του νόμου 4013/2011

εγκλωβισμός των πιστωτών σε μια συμφωνία για πολύ μεγάλο διάστημα. Τέλος, μετά την τροποποίηση και από το νόμο 4072 του 2012 προβλέπεται η ακύρωση της διαδικασίας σε περιπτώσεις όπου είτε κριθεί ως ανέφικτη η επιτυχία συμφωνίας είτε ο οφειλέτης παραιτηθεί από την προσπάθεια.

Αυτές είναι κάποιες από τις σπουδαιότερες διαφορές που επέφερε ο νόμος 4013 του 2011 με την αντικατάσταση της διαδικασίας συνδιαλλαγής και την εισαγωγή της διαδικασίας εξυγίανσης.

5. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Ν.4013/2011

Στα προηγούμενα κεφάλαια παρουσιάστηκαν αναλυτικά η διαδικασία εξυγίανσης όπως την εισήγαγε ο νόμος 4013/2011 και οι τροποποιήσεις που επιδέχθηκε με τον νόμο 4072 του 2012 καθώς επίσης και οι διαφορές που επέφερε ο νέος αυτός νόμος σε σχέση με την προγενέστερη διαδικασία συνδιαλλαγής. Στόχος της διαδικασίας εξυγίανσης όπως είδαμε και παραπάνω είναι η αναδιοργάνωση μιας επιχείρησης η οποία ναι μεν έχει περιέλθει σε τέλμα και βαδίζει προς την πτώχευση και την διάλυση, ωστόσο έχει τις προϋποθέσεις να ανακάμψει και να καταστεί βιώσιμη ξανά.

Οι δυσκολίες που πρέπει να ξεπεραστούν ώστε να έχει επιτυχημένη έκβαση μιας συμφωνίας εξυγίανσης είναι δύο κυρίως. Πρώτη δυσκολία είναι η εύρεση μιας κοινής συνισταμένης μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών και η επίτευξη συμφωνίας εξυγίανσης. Δεύτερη δυσκολία και ίσως σημαντικότερη είναι η ακριβής και χωρίς παρεκκλίσεις εφαρμογή του σχεδίου εξυγίανσης ώστε η κατάληξη να είναι το αποτέλεσμα που προβλέπεται στην συμφωνίας εξυγίανσης.

Επίσης, το πτωχευτικό δικαστήριο καλείται να πάρει μία καθόλου εύκολη απόφαση. Το δικαστήριο είναι αντιμέτωπο με την δυσκολία ότι εξετάζοντας όλα τα στοιχεία πρέπει να προεξοφλήσει κατά πόσο η συμφωνία εξυγίανσης έχει τα εχέγγυα για να επιτύχει ή θα αποτύχει οδηγώντας την επιχείρηση στην πτώχευση. Παράλληλα, το δικαστήριο έχει να αντιμετωπίσει και το γεγονός ότι η διάσωση μιας επιχείρησης σίγουρα αποτελεί ένα πολύ θετικό στοιχείο τόσο για τους άμεσα ενδιαφερόμενους, όπως είναι ο οφειλέτης, οι πιστωτές, οι χρηματοδότες, οι εργαζόμενοι, αλλά και γενικότερα για την κοινωνία και το κράτος.

Συνοψολογίζοντας όλες τις παραπάνω δυσκολίες, κρίνεται πολύ ενδιαφέρον στο σημείο αυτό να δούμε κάποια στατιστικά στοιχεία σχετικά με το κατά πόσο η διαδικασία εξυγίανσης είναι μια διέξοδος που επιλέγεται από της εταιρείες που

δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ή όχι. Επίσης, να εξετάσουμε κατά πόσο οι αιτήσεις που υποβάλλονται για το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να γίνουν δεκτές ή τα δικαστήρια βρίσκονται στην δυσάρεστη θέση να απορρίψουν τις αιτήσεις.

Τα δεδομένα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν προς μελέτη προέρχονται από στοιχεία που έδωσαν σαράντα επτά (47) πρωτοδικεία από τα συνολικά εξήντα τρία (63) πρωτοδικεία της Ελλάδας. Τα στοιχεία δόθηκαν από τα πρωτοδικεία της χώρας μετά από σχετική ερώτηση που κατέθεσαν στην Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κ. κ. Γ. Κωνσταντόπουλος, Μ. Κόνσολας, Ηλ. Βλαχογιάννης, Κ. Κοντογεώργος, Ελ. Μακρή – Θεοδώρου, Μ. Αντωνίου, Δ. Χριστογιάννης, Α. Καραμανλή, Γ. Κεφαλογιάννης, Μ. Παπαδόπουλος, Γ. Μιχελάκης, Α. Μάνη – Παπαδημητρίου, Δ. Κυριαζίδης, Σ. Αναστασιάδης, Γ. Καράμπελας και Απ. Βεσυρόπουλος. Η χρονική περίοδος στην οποία συλλέχθηκαν τα στοιχεία αυτά είναι ουσιαστικά από 01/01/2012 έως και 31/12/2012.

Ο πίνακας που ακολουθεί, παρουσιάζει τα στοιχεία που υπάρχουν για τις αιτήσεις υπαγωγής στο άρθρο 99 του πτωχευτικού κώδικα μετά τις τροποποιήσεις από το νόμο 4013/2011 και την αντικατάσταση της διαδικασίας συνδιαλλαγής από την διαδικασία εξυγίανσης. Τα πρωτοδικεία είναι ταξινομημένα βάση του αριθμού αιτήσεων που υποβλήθηκαν για υπαγωγή και νομικών και φυσικών προσώπων στο άρθρο 99. Πρώτο όπως ήταν αναμενόμενο είναι το Πρωτοδικείο Αθηνών, ενώ υπάρχουν αρκετά Πρωτοδικεία όπου δεν κατατέθηκε καμία αίτηση. Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων ανέρχεται σε πεντακόσιες σαράντα εννιά (549).

Ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων 549, ίσως σε κάποια άλλη περίοδο να φάνταζε έως και μεγάλος. Ωστόσο, στην οικονομική συγκυρία που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, με το 2012 να αποτελεί την πέμπτη συνεχόμενη χρονιά ύφεσης και εν μέσω του αρνητικού οικονομικού κλίματος, θα περίμενε κανείς ότι ο αριθμός των αιτήσεων θα ήταν πολύ μεγαλύτερος.

Πίνακας 1: Αριθμός αιτήσεων για υπαγωγή στο άρθρο 99 ανά Πρωτοδικείο

Α/Α	ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΙΤΗΘΗΚΑΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 99	Α/Α	ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΠΟΥ ΑΙΤΗΘΗΚΑΝ ΥΠΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 99
1	ΑΘΗΝΩΝ	175	25	ΗΛΕΙΑΣ	5
2	ΠΑΤΡΩΝ	58	26	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	5
3	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	48	27	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	5
4	ΠΕΙΡΑΙΑ	31	28	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	5
5	ΧΑΛΚΙΔΑΣ	20	29	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	5
6	ΑΓΡΙΝΙΟΥ	18	30	ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	4
7	ΝΑΥΠΛΙΟΥ	17	31	ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	3
8	ΣΕΡΡΩΝ	12	32	ΞΑΝΘΗΣ	3
9	ΚΙΛΚΙΣ	10	33	ΕΔΕΣΣΑΣ	2
10	ΚΟΖΑΝΗΣ	10	34	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2
11	ΧΑΝΙΩΝ	10	35	ΣΠΑΡΤΗΣ	2
12	ΚΟΡΙΝΘΟΥ	9	36	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2
13	ΛΑΜΙΑΣ	9	37	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	1
14	ΛΑΡΙΣΑΣ	9	38	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1
15	ΑΙΓΙΟΥ	8	39	ΡΟΔΟΠΗΣ	1
16	ΔΡΑΜΑΣ	8	40	ΧΙΟΥ	1
17	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7	41	ΑΜΦΙΣΣΑΣ	0
18	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	7	42	ΓΡΕΒΕΝΩΝ	0
19	ΚΑΒΑΛΑΣ	6	43	ΓΥΘΕΙΟΥ	0
20	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	6	44	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	0
21	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	6	45	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	0
22	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	6	46	ΣΑΜΟΥ	0
23	ΡΟΔΟΥ	6	47	ΤΡΙΠΟΛΗΣ	0
24	ΣΥΡΟΥ	6			

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης από τους συγγραφείς

Ο παραπάνω πίνακας σίγουρα μας δίδει μια πρώτη εντύπωση σχετικά με το κατά πόσο η διαδικασία εξυγίανσης έγινε αποδεκτή και επιλέχθηκε προς χρήση αποτελώντας την τελευταία ίσως επιλογή πριν την πτώχευση. Ωστόσο, ο συνολικός αριθμός των αιτήσεων από μόνος του δεν μπορεί να μας δώσει μια πλήρη εικόνα σχετικά με την διαδικασία εξυγίανσης.

Η διαμόρφωση μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας θα προέλθει μέσα από την παράθεση των αριθμού των αιτήσεων οι οποίες έγιναν δεκτές από τα Πρωτοδικεία, αυτών που απερρίφθησαν και αυτών που εκκρεμεί η εκδίκαση τους.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει ακριβώς τα στοιχεία αυτά. Τα Πρωτοδικεία είναι ταξινομημένα ξανά βάση του μεγαλύτερου αριθμού αιτήσεων που υποβλήθηκαν. Επίσης, στον πίνακα ο αριθμός των Πρωτοδικείων είναι μικρότερος των 47 καθώς δεν αναφέρονται τα Πρωτοδικεία όπου δεν υπήρξε καμία υποβολή αίτησης, καθώς και το Πρωτοδικείο της Λαμίας όπου παρότι κατατέθηκαν 9 αιτήσεις δεν παρέχονται στοιχεία για το πόσες από αυτές εκδικάστηκαν καθώς και τα αποτελέσματα αυτών.

Τα Πρωτοδικεία στην πληροφόρηση που παρέχουν για το αποτέλεσμα των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, πέρα από το αν έγιναν δεκτές, απερρίφθησαν ή εκκρεμεί η εκδίκαση τους, αναφέρουν και το πόσες αιτήσεις παρότι υποβλήθηκαν τελικά υπήρξε παραίτηση ή ματαίωση της εκδίκασης τους. Για τις ανάγκες σύνταξης του παρακάτω πίνακα, οι περιπτώσεις που υπήρξε παραίτηση του αιτούντα ή ματαίωση της εκδίκασης έχουν προσμετρηθεί ως απορριφθείσες αιτήσεις.

Πίνακας 2: Αποτελέσματα αιτήσεων που υποβλήθηκαν

Α/Α	ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ		
		ΔΕΚΤΕΣ	ΑΠΕΡΡΙΦΘΗΣΑΝ	ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ
1	ΑΘΗΝΩΝ	16	60	99
2	ΠΑΤΡΩΝ	21	8	29
3	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	12	19	17
4	ΠΕΙΡΑΙΑ	16	15	0
5	ΧΑΛΚΙΔΑΣ	7	9	4
6	ΑΓΡΙΝΙΟΥ	8	8	2
7	ΝΑΥΠΛΙΟΥ	1	0	16
8	ΣΕΡΡΩΝ	1	9	2
9	ΚΙΛΚΙΣ	10	0	0
10	ΚΟΖΑΝΗΣ	5	4	1
11	ΧΑΝΙΩΝ	7	1	2
12	ΚΟΡΙΝΘΟΥ	2	5	2
13	ΛΑΡΙΣΑΣ	3	1	5
14	ΑΙΓΙΟΥ	3	0	5
15	ΔΡΑΜΑΣ	8	0	0
16	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	7	0	0
17	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	0	7	0
18	ΚΑΒΑΛΑΣ	1	4	1
19	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	3	1	2
20	ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	2	1	3
21	ΡΕΘΥΜΝΗΣ	1	5	0
22	ΡΟΔΟΥ	1	5	0
23	ΣΥΡΟΥ	4	0	2
24	ΗΛΕΙΑΣ	0	4	1
25	ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	1	4	0
26	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	5	0	0
27	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	5	0	0
28	ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	5	0	0
29	ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	2	1	1
30	ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	1	2	0
31	ΞΑΝΘΗΣ	0	2	1
32	ΕΔΕΣΣΑΣ	0	0	2
33	ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	2	0	0
34	ΣΠΑΡΤΗΣ	1	0	1
35	ΦΛΩΡΙΝΑΣ	2	0	0
36	ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ	1	0	0
37	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1	0	0
38	ΡΟΔΟΠΗΣ	0	1	0
39	ΧΙΟΥ	1	0	0

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης από τους συγγραφείς

Η μελέτη του παραπάνω πίνακα παράγει κάποια πρώτα συμπεράσματα για την επιτυχία ή αποτυχία των αιτήσεων που υποβλήθηκαν, ωστόσο πολύ ευκολότερα προκύπτουν τα συμπεράσματα αυτά εφόσον παραθέσουμε τα δεδομένα του πίνακα σε συγκεντρωτική μορφή. Στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του συνόλου των πεντακοσίων σαράντα (540) αιτήσεων, καθώς και το αντίστοιχο ποσοστό επί τοις εκατό (%).

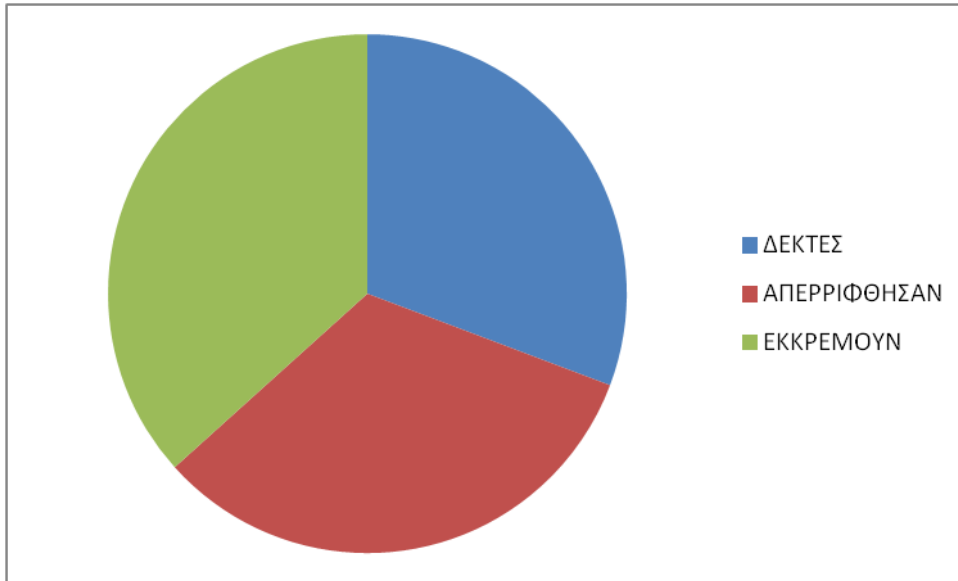
Πίνακας 3:Συγκεντρωτικά στοιχεία αποτελεσμάτων αιτήσεων

	ΣΥΝΟΛΙΚΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	540	100,00%
ΔΕΚΤΕΣ	166	30,70%
ΑΠΕΡΡΙΦΘΗΣΑΝ	176	32,60%
ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ	198	36,70%

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 3, υπάρχει μια σχετικά ισορροπημένη κατάσταση μεταξύ των αποτελεσμάτων. Το μεγαλύτερο ποσοστό καταγράφεται στις αιτήσεις που εκκρεμούν προς εκδίκαση. Μη λαμβάνοντας υπόψη μας το δεδομένο αυτό καθώς δεν γνωρίζουμε ποιο θα είναι το αποτέλεσμα της εκδίκασης, μεταξύ των αιτήσεων που έγιναν δεκτές και αυτών που απερρίφθησαν υπάρχει μια μικρή διαφορά της τάξεως του 1.90% υπέρ των δεύτερων. Το ποσοστό αυτό σε αριθμό αιτήσεων μεταφράζεται σε 10 αιτήσεις.

Η διαγραμματική απεικόνιση των παραπάνω στοιχείων πραγματοποιείται μέσω του διαγράμματος που ακολουθεί και το οποίο είναι σε μορφή «πίτας». Βλέποντας το διάγραμμα, ουσιαστικά γίνεται σαφές αυτό που ειπώθηκε και παραπάνω ότι μεταξύ των αποτελεσμάτων επικρατεί μια γενικά ισορροπημένη κατάσταση χωρίς μεγάλες διαφορές.

Διάγραμμα 1: Συγκεντρωτικά στοιχεία αποτελεσμάτων αιτήσεων

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης από τους συγγραφείς

Παρότι το αποτέλεσμα αυτό ίσως εμφανιστεί ως μη αναμενόμενο σε κάποιους, δεν θα πρέπει να αποτελεί έκπληξη. Το άνοιγμα της διαδικασίας εξυγίανσης, η επίτευξη συμφωνίας και η επιτυχία του σχεδίου ώστε η επιχείρηση να καταστεί ξανά βιώσιμη περιέχει αρκετές δυσκολίες. Επίσης, Ενώ ακόμα και για τις αιτήσεις που έγιναν δεκτές, δεν γνωρίζουμε εάν τελικά η συμφωνία εξυγίανσης εκτελέστηκε έως τέλους με επιτυχία ή όχι.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η επιτυχία ή η αποτυχία ενός επιχειρηματικού σχεδίου δεν είναι ποτέ βέβαιη. Είτε πρόκειται για νεοσύστατες επιχειρήσεις είτε για επιχειρήσεις με πολλά χρόνια δραστηριότητας στην αγορά οι κίνδυνοι είναι αρκετοί. Η αποτυχία μιας επιχείρησης και το κλείσιμο αυτής ωστόσο δεν επιφέρει αρνητικές συνέπειες μόνο στον ιδιοκτήτη ή τους ιδιοκτήτες αυτής. Μια επιχείρηση απασχολεί προσωπικό, συνεργάζεται με προμηθευτές, εξυπηρετεί πελάτες, λαμβάνει χρηματοδότηση από διάφορους πιστωτές, και γενικά έχει μια σχέση αλληλεξάρτησης με το ευρύτερο περιβάλλον της.

Η διατήρηση συνεπώς και η συνέχιση μιας επιχείρησης έχει θετικό αντίκτυπο σε όλο το περιβάλλον της επιχείρησης. Η πολιτεία αναγνωρίζοντας το στοιχείο αυτό από πολύ νωρίς προσπάθησε με νομοθετήματα να θεσπίσει μια διαδικασία στην οποία θα μπορούν να υπάγονται υπερχρεωμένες επιχειρήσεις που οδηγούνται προς πτώχευση αλλά έχουν τις προϋποθέσεις να καταστούν βιώσιμες ξανά με σκοπό την αποφυγή της πτώχευσης τους.

Υπάρχουν διάφορα νομοθετήματα που περιγράφουν μια τέτοια διαδικασία, με τελευταίο το νόμο 4013 του 2011, ο οποίος τροποποιεί τον πτωχευτικό κώδικα και εισάγει την διαδικασία της εξυγίανσης. Σύμφωνα με την διαδικασία της εξυγίανσης, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ικανοποιεί κάποιες προϋποθέσεις μπορεί να αιτηθεί την υπαγωγή του στην διαδικασία εξυγίανσης. Σκοπός της διαδικασίας αυτής είναι να υπάρξει ένα σχέδιο εξυγίανσης το οποίο θα παρουσιαστεί στους πιστωτές της επιχείρησης και θα οδηγεί στην όσο το δυνατόν καλύτερη ικανοποίηση των απαιτήσεων τους αφήνοντας παράλληλα στην επιχείρηση την δυνατότητα να αποφύγει την πτώχευση.

Η διαδικασία αυτή μπορεί να φαντάζει ως σχετικά απλή, ωστόσο σε καμία περίπτωση δεν είναι τέτοια. Η επίτευξη συμφωνίας εξυγίανσης εμπεριέχει αρκετές

δυσκολίες που πρέπει να ξεπεραστούν. Η υποβολή ενός σχεδίου εξυγίανσης θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τους όρους και τους κανόνες που θέτει ο νόμος. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να τηρούνται και από το τελικό σχέδιο που θα προκύψει από τυχόν τροποποιήσεις που θα υποστεί το αρχικό. Επιπλέον, το τελικό σχέδιο το οποίο θα κατατεθεί στο πτωχευτικό δικαστήριο προς επικύρωση θα πρέπει εκτός των άλλων να μπορεί με στοιχεία να υποστηρίξει την αποτελεσματικότητα του.

Εκτός όμως από τις «διαδικαστικές» δυσκολίες δεν λείπουν τα προβλήματα και κατά την εκτέλεση του σχεδίου εξυγίανσης. Είτε επειδή οι προβλεπόμενες διαδικασίες δεν ακολουθήθηκαν επακριβώς είτε γιατί η εφαρμογή του τελικού σχεδίου δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, η εφαρμογή της διαδικασίας εξυγίανσης διακόπτεται.

Οι δυσκολίες που περιγράφονται παραπάνω γίνονται αντιληπτές και μέσα από της παράθεση στοιχείων σχετικά με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν για υπαγωγή σε διαδικασία εξυγίανσης κατά το έτος 2012 στα πρωτοδικεία της χώρας και το αποτέλεσμα αυτών.

Συνοψίζοντας, ο νόμος παρέχει το δικαίωμα σε ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο να προσπαθήσει μέσω της διαδικασίας εξυγίανσης να ορθοποδήσει ξανά ή τουλάχιστον να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Ωστόσο, η επιτυχία υπαγωγής στο νόμο αλλά και η αποτελεσματική ολοκλήρωση της διαδικασίας συχνά είναι αρκετά δύσκολη υπόθεση. Πάρα ταύτα, σίγουρα το πλαίσιο της διαδικασίας εξυγίανσης και ο σκοπός που εκπροσωπεί είναι προς την ορθή κατεύθυνση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γεωργίου Χ. Κάτσου, (1988), «Προβληματικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα: Πρόβλεψη, Πρόληψη και Εξυγίανση», Αθήνα, εκδ. παρ. Επιτάλοφος ΑΒΕΕ
2. Περάκης Ευάγγελος, Καθηγητής της Νομικής Σχολής Αθηνών, (2012), «Διαδικασία συνδιαλλαγής και διαδικασία εξυγίανσης: Δύο διαφορετικοί δρόμοι για έξω-πτωχευτική αντιμετώπιση της επιχειρηματικής κρίσης», σελ.1
3. Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 8-9, 2012, σελ. 782-784
4. Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 2, 2014, σελ. 147-152, 153-155
5. Δίκαιο Επιχειρήσεων & Εταιριών, Νο 3, 2013, σελ. 255-257
6. Σχινάς Ιωάννης, (2006), «Πτωχευτική απαλλοτρίωση», διδακτ. διατριβή
7. Λιόκου Βασιλική, (2012), «Εξυγίανση των επιχειρήσεων με βάση το άρθρο 99 του νέου πτωχευτικού κώδικα», διπλ. εργασία, σελ. 4, 5-7
8. Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, «Θεσμική αναμόρφωση της προ-πρωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης επιχειρήσεων», ενημερωτικό σημείωμα
9. Τσοπέη Ελένη, (2011), «Η διαδικασία συνδιαλλαγής του Νέου Πτωχευτικού Κώδικα ως μετεξέλιξη των προϊσχυόντων άρθρων 44-45 Ν. 1892/1990», διπλ. εργασία, σελ. 36, 40-41, 52
10. Περιοδικό Ανάπτυξη, (Ιανουάριος 2013), «Η διαδικασία εξυγίανσης κατά το νέο πτωχευτικό κώδικα», σελ. 61-64